

ANT

DÖKTÜĞÜNÜZ KANDA BOĞULACAKSINIZ

21 eylül | **22** eylül | **23** eylül | **24** eylül

HAFTANIN NOTLARI

Kanlı Tunceli

Tunceli'deki Pir Sultan Abdal olayları, Almanya'daki Türkiye'li öğrenciler ve işçiler arasında da büyük tepki yaratmış, Sosyalist Türk Birliği sert bir bildiri yayımlayarak iktidarın tutumunu protesto etmiştir. Bildiride «Bilinsin ki, emekçi halk yılmadan, üşenmeden, kanı ve canı bahasına toplumun her ferdinin kardeşçe, dostça yaşayabileceği koşulları gerçekleştirene dek, halkın yarattığı değerler halkın olmalıdır, prensibinin uygulandığı düzeni kurana dek savaşına devam edecektir. Onun için hep beraber haykıralım! Kahrolsun emperyalizm ve onun Türkiye'deki işbirlikçi zibidileri! Yaşasın bağımsızlık savaşı veren dünya halkları ve Türkiye halk hareketi! Yaşasın Pir Sultan Abdal'ın zulme ve sömürü düzenine karşı gelen türküleri! YAŞASIN SOSYALİST TÜRKİYE!» denilmektedir.

Zenciler Yürüdü

Irk ayrımını protesto amacıyla 2 bin zenci, Amerika'da, Şikago şehrinin merkezinde bir yürüyüş yapmışlardır. Sendikaların dahi ırk ayrımı yaptığını belirten Şikago zenci topluluğu liderlerinden rahip Jesse Jackson, şehirde yaşayan nüfusun yüzde 42'sinin zenci olduğunu ve 90 bin usta işçi gerektiren inşaatlarda ancak 2800 zencinin çalıştırıldığını belirtmiştir. Gösteri sırasında bir kişi tutuklanmış, yer yer de polis ile gösteriye katılanlar arasında çatışmalar olmuştur.

Rabak'ta patron dize geldi

8 Eylül 1969 tarihinden bu yana İzmit Rabak Fabrikası'nda 118 işçinin sürdürdüğü ve 22 Eylül gecesi fiili duruma dönüşen hareket 23 Eylül günü işçilerin tüm isteklerinin bir protokol ile kabul edilmesiyle son bulmuş ve işbaşı yapılmıştır. Buna göre, işçilerin isteğine uyularak, işten çıkarılan arkadaşları Ömer Bursalıoğlu tekrar işe alınmış, diğer iki işçiye ise işveren tarafından üçer aylık tazminat ödenmiştir. Ayrıca işçilerin direniş dönemi ücretleri de tam olarak ödenecektir.

İşte halkçı CHP!

CHP milletvekili Celal Sungur'un Yozgat'ın Çiçekdağ İlçesi'ne bağlı Alanköy'deki arazisi köylüler tarafından işgal edilmiştir. Köylüler Yerköy Kaymakamı'nın Sungur'la işbirliği halinde olduğunu, kaymakamın emriyle köye giren jandarmaların süngü takarak kendilerini köy dışına çıkarıp evlerini tahrip ettiklerini, oturulmaz hale getirdiklerini söylemişlerdir. Çoluk çocuk açıkta kalan köylüler bir CHP milletvekilinin yaptırdığı bu jandarma zulmünü protesto amacıyla Ankara'ya on kişilik bir heyet göndermişlerdir.

Köylülerin Dramı

İzmir'de toplanan 5. Milli Nöro Psikiyatri Kongresi'nde bir delege, onbinlerce köylü üzerinde yaptığı araştırmayı açıklayarak köylünün fakir ve eğitimden yoksun bırakıldığını açıklamış, bunların Türkiye köylerinin en belirgin özelliği olduğunu belirterek, «Türk köylüsü, bölgelere göre yılın belirli zamanlarında aç kalmaktadır» demiştir. Öte yandan Devlet Planlama Teşkilatı, Türkiye'de kooperatif sorunları üzerine hazırladığı bir araştırmada, Türkiye'nin hiçbir bölgesinde hayvan ve hayvan ürünleri pazarlama konusunda ciddi ve başarılı bir kooperatifçilik hareketine rastlanmadığı belirtilmiş, cumhuriyet dönemi boyunca kooperatifçilikle ilgili gelişmelerin, Mithat Paşa dönemindekinden bir adım bile ileri gidemediği ifade edilmiştir.

Küba Devrimi davası

Dergimiz sorumlu müdürü Alpay Kabacalı için ANT'ın 107. sayısında «İhtilalin 10. Yılı» başlığıyla yer alan, Küba devrimiyle ilgili yazıdan dolayı «komünizmi övme» isnadıyla 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın duruşmasına başlanmıştır. Kabacalı, haber niteliğinde yayınlanan yazıda suç bulunamayacağını belirtmiş, Sahir Erman ve İlhan Akın tarafından hazırlanan bilirkişi raporuna itiraz ederek, bunların marksizm - leninizm'den dahi haberleri olmadığını söylemiştir. Ayrıca, Can Yücel'in «Çağrı» başlıklı yazısından dolayı «Türklüğü ve hükümeti tahkir» iddiasıyla Kabacalı'nın 4. Sorgu Hakimliği'nde açılan tahkikatta da ifadesi alınmıştır.

Hindistan'da çatışma

Hindistan'da 22 yıldan beri çıkan kanlı çatışmalardan en büyüğü, Gujarat eyaletinin başkenti Ahmetabad'da çıkmış, resmi raporlara göre, Hindi - Müslüman çatışmasında en az 400 kişi ölmüştür. Ahmedaba'ta askeri idare duruma hakim olmuş ve sokağa çıkma yasağı ilan etmiştir. Öte yandan müslümanlar, şehirde azınlıkta bulundukları yerlerden, askeri birliklerce, diğer kesimlere gönderilmektedir. 73 yaşındaki eski Başbakan Yardımcısı Moraji Desai, çatışma üzerine sonsuz soğlamasıya kadar açlık grevine başlamıştır.

A. B. D. üssü boşaltılmalı

A. B. D. emperyalist amaçlarına ulaşmak için İzmir'de kurduğu Çiğli Hava üssünde çalışan 2500 kişilik personelini 1970 yılında geri çekmek istediğini hükümete bildirmiş, ancak hükümet çekilme işleminin 1971'e ertelenmesini istemiştir. A. B. D.'nin bu çekilme kararının, denizaşırı ülkelerdeki askeri birliklerini ekonomik nedenler yüzünden azaltmak amacıyla hazırladığı planın ilk uygulaması olduğu belirtilmektedir. Ancak bu gerekçenin ne derece asıl amaca uygun olduğu bilinmemektedir. Çiğli Hava Üssünde çalışan 2500 Amerikalı personelden 750'sinin subay olduğu, işletme giderlerinin ise ayda 3 - 4 milyon doları bulduğu bildirilmiştir. Hükümetin, üssü tamamen iptal edecek yerde işletme masraflarını karşılayamayacağı gerekçesiyle çekilme işleminin ertelenmesini istemesi, nasıl bir tutum içinde olduğunu göstermektedir.

Fabrika işgali

Perşembe Fındık Tarım Satış Kooperatifi fındık kırma fabrikasındaki işlerinden çıkarılan 60 kadın işçi, fabrikayı üç saat süre ile işgal etmişlerdir. Kadın işçiler, haksız olarak işten atıldıklarını belirterek «hakkımızı alana kadar direnişe devam edeceğiz» diyerek direnişe başlamışlar, ancak fabrika ilgililerinin yeniden işe alınacakları yolunda söz vermeleri üzerine işgale son vermişlerdir.

Japonya'da çatışma

Japonya'nın Kyoto üniversitesinde polis ile öğrenciler arasında çıkan çatışmada 33 öğrenci ve polis yaralanmış, 27 öğrenci tutuklanmıştır. Bu olayda yaralananlarla birlikte, bir yıl içinde yaralananların sayısı 1500'ü bulmuştur. Üniversiteye giren polis taşlar ve molotof kokteylleri ile karşılanmış, ancak civar illerden takviye aldıktan sonra öğrencilerin kurduğu barikatları yararak üniversiteye girmiştir.

Nazilere tepki

Batı Almanya'da başlayan seçim kampanyasına katılan ve nazi kalıntılarının örgütü olan «Nasyonel Demokrat Parti», bir hafta içinde beş kere protesto edilmiştir. Özellikle Herne'de vilayet binası önünde Nasyonal Demokratların seçim konuşmaları yapılırken düzenlenen protesto hareketi sırasında 12 genç yaralanmış, üç kişi de polis tarafından tutuklanmıştır. Gösteriler, nazilere taş ve tuğla parçaları atmışlardır. Başka bir seçim konuşması sırasında da Parti Başkanı Adolf Von Thadden, ancak damı ve etrafı kurşun geçmez camla kaplı bir hücreden hitabetmek zorunda kalmıştır. Öte yandan eski bir nazi olan Başbakan Kurt Kiesinger'e karşı yapılan suikast teşebbüsü önlenmiştir.

Karabuda'lar

Dünyaca tanınmış Türk gazetecisi Güneş Karabuda ile eşi Barbro Karabuda'ya polis yeniden bir tertip hazırlamış ve tam Türkiye'den çıkacakları sırada Kapıkule'de sınırı geçmelerini önlemiştir. Bilindiği gibi, Barbro ve Güneş Karabuda önceki yıl da Türkiye'ye geldikleri sırada, Barbro Karabuda'nın yazdığı Fıratın Ötesi adlı kitaptan dolayı tutuklanmışlar ve Barbro Karabuda hamile olduğu halde günlerce savcılık kapısında bekletilmiş, sorgudan sonra her ikisi de serbest bırakılmıştı. Olay İsveç ve diğer Avrupa basınında geniş tepki yaratmış, Türkiye'deki yöneticiler ağır şekilde suçlanmıştı. Bu defa, Türkiye'de kaldıkları sürece herhangi bir baskı yapılmamış, ancak tam İsveç'e dönecekleri sırada Kapıkule sınır kapısında çıkışları polisçe önlenmiştir. Bu yüzden Karabuda'lar Kapıkule'de bir motele yerleşmek zorunda kalmışlardır.

Jandarma Cinayeti

Bir hırsızlık olayının zanlısı olarak Ünye jandarma karakoluna getirilen bir şahsın karakolda dövülerek öldürülmesi üzerine halk karakol önünde toplanarak uzun süre protesto gösterisinde bulunmuş ve «Katiller» diye bağırmıştır. Gösterilerin büyüyeceğinin anlaşılması üzerine Ordu vali muavini Ünye'ye gelmiş, olayın sanığı olarak da bir astsubay, bir uzatmalı çavuş ve üç er tevkif edilmiştir.

Özgüden ve Kabacalı beraat etti

ANT'ın 84. sayısında yayınlanan «Kavga Zamanıdır» ve «Öğrenci Avı» başlıklı yazılardan dolayı devletin emniyet kuvvetlerini tahkir ettikleri iddiasıyla 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan arkadaşlarımız Doğan Özgüden ile Alpay Kabacalı beraat etmişlerdir. Özgüden'in bir yazıdan 6 yıla, Kabacalı'nın ise iki yazıdan 12 yıla kadar hapsi istenerek açılan davanın son duruşmasında avukatımız Müşür Kaya Canpolat, gedikli bilirkişi Sahir Erman'ın suçlayıcı raporunu reddederek yeni bilirkişi istemiş, ayrıca yazıların yazılmasına sebep olan kanunsuz «öğrenci avını» ispatlamak üzere 16 tanığın ismini başkanlığa vermiştir. Bunun üzerine iddia makamı, ceza talebinde bulunmaktan vazgeçmiş, tevsii tahkikat talebine itiraz etmiş ve itiraz kabul edildikten sonra mütalaasını bildirerek yazılarda suç bulunmadığını söylemiştir. Avukat Müşür Kaya Canpolat ile Doğan Özgüden ve Alpay Kabacalı'nın da savunmalarını yapmalarından sonra 4. Ağır Ceza Mahkemesi, oybirliğiyle beraat kararı vermiştir.

25 *eylül* | **26** *eylül* | **27** *eylül*

T.P'in Kampanyası

■ **Türkiye İşçi Partisi'nin seçim kampanyasını Genel Başkan Mehmet Ali Aybar ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Yaşar Kemal, Tunceli'de açmışlardır. Aybar, yaptığı konuşmada, «Bizim iktidarımızda sömürü, zulüm son bulacaktır. Eşitlik ve hürriyet hüküm sürecektir. İnsanları konuştuğu dilinden, mezhebinden dolayı horlamak, kimsenin hakkı olmayacaktır. Anayasaya ve temel insan haklarına dayanan kanunlar hüküm sürecektir» demiştir. TİP Genel Merkezi, seçim kampanyasını daha çok yurt gezileri ve radyo konuşmalarıyla yürütecektir. Kampanyanın başladığı sırada, Malatya TİP listesinin başına merkez kontenjanından getirilmiş bulunan Turabi Öztoprak, adaylıktan istifa etmiştir. TİP barajı aşabildiği takdirde, Malatya'da ikinci aday Hüseyin Akgün seçilmiş sayılacaktır. Öte yandan, TİP bir seçim bildirisi yayınlayarak geçmiş dört yıllık yasama dönemini eleştirmiş ve iktidara geldiğinde neler yapacağını açıklamıştır. TİP'in seçim bildirisini gelecek sayıda sunacağız.**

Ereğli Grevi

■ Ereğli Grevi'ni hükümetin erteleme kararının Danıştay'ca bozulması üzerine, Türk İş ve Ereğli Demir Çelik Sendikası, patronla pazarlığa oturmuşlardır. Ancak bir hafta süren pazarlıkta da sonuç alınamamıştır. Türk İş, yaptığı açıklamada, patrona beş günlük mühlet tanımıştır.

Fethi Naci'nin Mahkumiyeti bozuldu

Ekim devriminin **50.** yıldönümü dolayısıyla dergimizde yazdığı Atatürk'ün Türk-Sovyet dostluğu ile ilgili bir konuşmasını iktibas ettiği için İstanbul İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar ile birlikte 1,5 yıl ağır hapis cezasına çarptırılan arkadaşımız Fethi Naci'nin mahkumiyet kararı, Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nce bozulmuştur. Fethi Naci ile birlikte avukatımız Müşir Kaya Canpolat ve Prof. Turan Güneş'in de hazır bulundukları murafaadan sonra Birinci Ceza Dairesi, **«Atatürk'ün sözlerinin tekrarının suç olamayacağı»** gerekçesine dayanarak bozma kararını vermiştir. Yargıtay'ın bozma kararı ile ilgili geniş tafsilatı önümüzdeki sayılarda vereceğiz.

Bolivya'da darbe

■ ***Büyük devrimci Che Guevara'nın*** **son mücadelesini verdiği Bolivya'da bir askeri darbe yapılmış, Silahlı Kuvvetler Başkomutanı General Alfredo Ovando Candi, cumhurbaşkanı Siles'i devirerek yönetime el koymuştur. Cuntanın lideri, hareketin sol eğilimli olduğunu, Peru hükümetine sempati duyduğunu açıklamıştır. Darbenin niteliğini kesin şekilde anlayabilmek için gelişmeleri beklemek lazımdır.**

CIA'nın cinayetleri

■ **Uzun yıllar Uzak ve Ortadoğu'da Amerikan Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA)'nın emrinde çalışan Claude Ritter adındaki eski ajan, bir İsveç gazetesine yaptığı açıklamada, CIA'nın Hong Kong, Makao, Bangkok ve Beyrut gibi şehirlerde uygunsuz kadınları istihbarat işlerinde kullandıktan sonra öldürerek vücutlarını ortadan kaldırdığını, bunlardan bazılarına bizzat şahit olduğunu açıklamıştır.**

İslam Zirvesi

■ Irak ve Süriye gibi ilerici rejimlerin katılmadığı, Nasır'ın ise sadece temsilci göndermekle yetindiği İslam Zirve Konferansı, fiyasko ile sonuçlanmıştır. Konferansa geniş çapta Müslüman - Hindu çatışmasına sahne olan Hindistan'ın da katılması üzerine Pakistan toplantıdan çekilmiş, ancak Türkiye'nin arabuluculuğuyla son dakikada Hindistan safdışı edilerek Pakistan kabul edilmiştir. Toplantıda Türkiye'yi temsil eden İhsan Sabri Çağlayangil, İsrail emperyalizmine cephe almaktan açıkça kaçınmış, Filistin kurtuluş cephesinin toplantıda temsil edilmesi ve desteklenmesi önerisine karşı çıkmış, emperyalizmin borusunu öttürmüştür. Geçen sayıda da açıkladığımız gibi emperyalizmin bir tuzağı olan İslam Zirvesi'nin gelecek yıl Suudi Arabistan'da toplanması kararlaştırılmıştır. Türkiye, Rabat'taki toplantıya katılmak suretiyle bu tuzağa resmen düşmüş olmaktadır

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

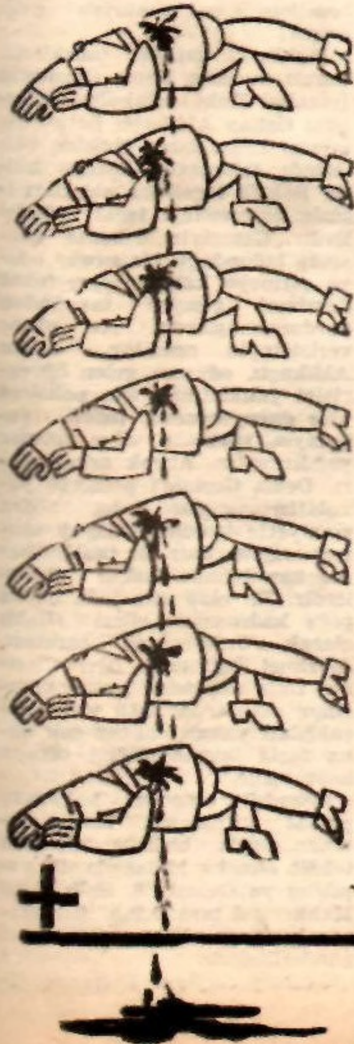
Katil iktidar

SOLCU gençlerin eylül - ekim aylarında karışıklıklar çıkartıp seçimleri sabote edecekleri yolunda Amerikancı takımın bir süreden beri yürüttüğü isnad ve iftira kampanyası iflas etmiş, buna karşılık asıl karışıklık çıkartanların Amerikancı ve sermayeci çevreler olduğu bir kez daha anlaşılmıştır. Şu son günlerin olaylarına bakınız. Tunceli'de bir sanat topluluğu, Türkiye'nin dört bir yanında temsil ettiği bir oyunu sahneye koymak istemiştir. Sanatçıların ve halkın karşısına iktidarın polisi, emniyet müdürü dikilmiştir. Anayasa çiğnenerek oyun engellenmiş, bizzat emniyet müdürü bir vatandaşı kurşunlayarak öldürmüş, vatandaşları işkenceden geçirtmiştir. Olay tamamen iktidarın eseridir. İstanbul Özel Işık Yüksek Mühendislik Okulu diye bir ticarethane vardır. Bakkal dükkanı gibi idare edilen bu sözüm ona özel yüksek okulda gençler yüzde yüz haklı bir boykotu aylardan beri sürdürmektedirler. Ne var ki, tam seçimin yaklaştığı günlerde bizzat Başbakan Demirel, nüfuzunu suiistimal ederek bu özel okul patronuna telefon emirleriyle kredi açtırmış, yani «Arkanda ben varım, hükümet var, sen bildiğini oku» demiştir. Kâr hırsından başka bir şey düşünmeyen özel okul patronu, iktidarın başından aldığı cesaretle sağcı öğrencileri devrimci gençlerin üzerine saldırtarak boykotu kırdırmağa kalkışmış, bu arada bir devrimci gencin kanına girilmiştir. Bu cinayetin arkasında da iktidar, hattâ bizzat iktidarın başı vardır.

KOMANDO teşkilatı diye, nereden beslendiği belli olmayan bir kanun dışı çete kurulmuş, Hitler'in SS kıtalarına rahmet okutacak bir saldırganlıkla kısa zamanda ali kıran baş kesen haline gelmiştir. Solcu gençlerin en küçük meşru savunma hareketine **«ihtilal hazırlıyorlar»** diye kara çalan iktidarın polisi, bu çetenin işlediği suçları önlemek şöyle dursun, teşvik etmektedir. İşte bu çete bir gece MTTB'yi bombalamış, bir gencin daha kanına girmiştir. Katiller yine belli değildir. Bu olay da, bugüne kadar komandolara karşı hiçbir müdahalede bulunmayan iktidarın eseridir. İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği'nin üç yıldan beri kanunsuz şekilde yaptırılmayan kongresi nihayet toplanabilmiştir. Demokratik şekilde yapıldığı takdirde seçimi mutlak surette çoğunlukta bulunan devrimciler kazanacaktır. Ama iktidarın polisleri son anda devrimcilerin kongre salonuna girmesine engel olarak düzmece bir seçimle İ.Ü.T.B.'yi sağcılara teslim etmişlerdir. Devrimci gençler haklı olarak bu düzmece seçimi tanımamışlar, bir başka yerde toplanmak istemişlerdir. Fakat polis yine sahnededir. Ve dokuz yıl önce Turan Emeksiz'in öldürüldüğü alanda, bu defa herkesin gözü önünde ve taammüden bir cinayet işlemiştir. Cinayeti işleyen polis yine herkesin gözü önünde ve toplum polislerinin himayesinde bir polis arabasıyla kaçırılmıştır. Katil polisin tesbit edilememesi için de şimdi en pespaye şaşırtma taktiklerine başvurulmaktadır. Kamuoyunu yanıltmak için valisi, emniyet müdürü seferber olmuştur.

BELKİ Taylan Özgür'ün, Mehmet Candemir'in, Mustafa Bilgi'nin katilleri hiçbir zaman bulunmayacaktır. Tıpkı Vedat Demircioğlu'nun, Atalay Savaş'ın, Ali Turgut Aytaç'ın, Duran Erdoğan'ın katilleri gibi... Herhalde bu menfur cinayetleri tertipleyenler, kullandıkları kiralık katillerin selametini de önceden düşünmüşlerdir. Zira bu cinayetler, spontane işlenmiş suçlar değil, uzun vadeli bir temizleme planının çeşitli uygulamalarıdır. Amerikan Altıncı Filosu'nu Türkiye limanlarından yüzgeri eden, bir numaralı CIA ajanı Komer'i Türkiye'de barındırtmayan devrimci gençliğe karşı emperyalizm ve yerli uşakları elbette boş duracak değillerdir. Bir günlük gazetede ifşa edildiğine göre, gençlik liderlerinin arasına dahi «devrimci» kisvesi altında polis ajanları sokulmuştur. Gençliğin aşırı yada zamansız görünen bazı hareketlerini bu polis ajanları kışkırtmışlar, adeta gençleri polisle çatışmaya zorlamışlardır. CIA ajanları, polis ajanları devrimci güçlerin bu en gözü pek kesimini yıldırmak, eylemlerini saptırmak, halka karşı düşürmek için her yolu deneyecek, ihanetler, cinayetler biribirini kovalayacaktır. Onun içindir ki, silahı yada bıçağı kullanan kim olursa olsun, önemli değildir. Önemli olan onların iplerini ellerinde tutan emperyalizm - iktidar ikilisidir. **Asıl katiller, emperyalizm ve onun dümensuyundaki komprador iktidarıdır. Tarih önünde asıl sanık sandalyesine oturtulacak olan bu «katil iktidar»dır.**

·GÖZ GÖRE · YALÇIN ÇETİN ·

—BU HESAP SORULACAK.

—OOO! PARTİLER SEÇİM AFİŞLERİNİ ASMIŞLAR

Döktükleri Kanda Boğulacaklar!

• Devrimcilere karşı işlenen cinayetlerin baş sorumlusu, nüfuzunu her bakımdan suiistimal eden iktidarın başı Süleyman Demirel'dir.

SON hafta içerisinde, bir yıldan beri Amerikancı iktidar ve bu iktidarın emrindeki bir takım polislerin işbirliğiyle sürdürülen ve kanla sonuçlanan olaylara iki yeni halka eklenmiştir. Ayrıca, bu işbirliğinin uzantılarından olan emirkulu polis - komando beraberliği de, bir ümmetçi gencin MTTB binasında patlatılan bomba ile katledilmesine kadar varmıştır.

Devrimcileri susturmak için polis tabancalarının, DP devrinden çok daha kolay kılıflarından çıkması ve Hürriyet Alanı'nda alenen konuşması, komandoların ölümle son bulan saldırıları, Türkiye'de terör kampanyasının artık kahredici bir aşamaya girdiğini göstermektedir.

Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş, Ali Turgut Aytaç, Duran Erdoğan ve Mehmet Kılan'ı öldürenlerin bir türlü meydana çıkartılmamasının getirdiği rahatlık içinde hareket edenler, geçen hafta ilk cinayetlerini Işık Özel Yüksek Okulu'nda devrimci Kâhta'lı genç Mehmet Cantekin'i öldürerek başlatmışlardır.

Bu cinayet, bir bakıma, 625 sayılı Özel Yüksek Okullar yasasının kapitalistler lehine rezil bir biçimde işletilmesinin ürünüdür. Okulda aylardan beri devrimcilerin haklı olarak sürdüregeldikleri boykot hareketini patron, sağcı öğrencilerden bir kısmıyla işbirliği yaparak kırdırmağa kalkışmış ve kanlı olay böyle patlak vermiştir.

Fakat, bu cinayetin işlenmesinde baş sorumlu, iddia ediyoruz ki, bizzat iktidarın başı Süleyman Demirel'dir. Zira Işık Özel Yüksek Mühendislik Okulu'nda patronu, pis çıkarları hesabına her türlü denaeti işlemeğe bizzat Süleyman Bey teşvik etmiştir.

Kanlı olayların patlak verdiği gün İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü'nden 19.9.1969 tarih ve «Özel Öğretim Kurumları Bölümü - 420 - 107601» sayı ile Özel Işık Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu Müdürlüğü'ne şu yazı gelmiştir:

«Okulunuzun mali imkanlarını sıkışıklıktan kurtarmak ve öğretim üyeleri ile diğer görevlilerin bütün alacaklarını ödemek maksadıyla durum hükümetçe ele alınmış ve Sayın Başbakan Süleyman Demirel'in telefon emirleri ile Türk Ticaret Bankası'ndan bir kredi temin edilmesi için süratli çalışmalar yapılmağa başlanmıştır.

«Bu çabalardan olumlu sonuçlar elde edilinceye kadar ilgililerin görevlerinde kalmaları, öğrenciler, okul ve memleket için faydalı olacaktır, kanısındayız.»

Oyun ortadadır. Zira, bilindiği gibi, özel yüksek okulların anayasaya aykırı bulunduğu sabit olduktan sonra öğrenciler okulun **«devletleştirilmesi»** isteğiyle boykota gitmişler ve patronun istediği ücretleri ödememişlerdir.

Arkasında hükümetin de desteğini bulan patron bu defa devrimci öğrencileri dize getirmek için okul içindeki sağcı öğrencileri tahrik ederek, Demirel'in telefon emrinin kendisine tebliğ edildiği gece boykot yapan devrimci öğrencileri okula sokturmamıştır. Devrimci gençlerin liderlerinin doğulu olmasını da istismar eden patron, okulun kapılarına **«Buraya komünistler, anarşistler ve kürtler giremez»** yazdırtmıştır. Ayrıca aynı espride bildiriler de dağıtılarak öğrenciler birbirine karşı kışkırtılmıştır.

Kanlı olaylar gece saat 21.30 sıralarında, akşam bölümünün dersleri sırasında meydana gelmiştir. Önce sis bombaları ve molotof kokteyli ile okul binasına devrimci öğrencilerin girmesi önlenmek istenmiş, fakat engel olunamadığı görülünce bu defa tabancalar konuşmağa başlamıştır. Olayları yaşayan gençlerin açıkladıklarına göre, ateş edenler, uzun menzilli etki gücü olan, seri silahları profesyonel ustalığı ile kullanmışlardır. Devrimci doğulu genç Mehmet Cantekin'in de okula yüz metre uzaklıktayken öldürülmüş olması, bu savı doğrulamaktadır. Ayrıca, bu olay sırasında Ünal Altıntaş, Fevzi Yalamaz, Mahmut Başaran, Kürşat Akalın isimli öğrenciler ile halktan İsmail Tüfekçi de yaralanmıştır.

Bizzat Demirel'in nüfuzunu suiistimal ederek verdiği cüretle işlenen bu cinayet, İstanbul'da bir seri kanlı olayın başlatıcısı olmuştur.

Olayın meydana geldiği gün, polis tarafından aşırı himaye ve destek gören faşist MHP komandoları, silahlı bir baskınla Cağaloğlu'nda bir matbaadan başbuğları Türkeş aleyhinde hazırlanan kitapları kaçırmışlardır.

Bu baskının üzerinden 24 saat bile geçmeden, komandolar, bu kez ümmetçi öğrencilere kaptırdıkları MTTB binasının, adeta cephanelik haline getirilen bölümüne bomba atmışlardır. Geçen yıl FKF binasına sık sık baskın yapan polisin müsamahasıyla meydana getirilmiş bulunan MTTB cephaneliğindeki patlamalar **bir saat kadar** sürmüş, bu arada **Mustafa Bilgi** adında ümmetçi bir genç ölmüştür.

DENİZ GEZMİŞ TESLİM OLDUKTAN SONRA
— Yakalanmak için bütün polis seferber oldu! —

Her olayı, hattâ polisin tahriklerini bile devrimci öğrencilere yüklemekte bir an bile tereddüt etmeyen MTTB yöneticileri, bu olay karşısında suçlamalarını, bir zaman omuzdaşlık ettikleri komandolara çevirmek zorunda kalmışlardır. Olay karşısında ümmetçi gazeteler bile garip bir korku ve şaşkınlığa kapılmışlardır. Bugün Gazetesi, olayla ilgili olarak yaptığı yorumda, ümmetçilerin karşısında komünistler, masonlar ve devrimbazlardan başka bir dördüncü grubun daha yer aldığını belirttikten sonra, MTTB'ye tecavüz edenlerin bu gruba mensup olduklarını ihsas etmiştir.

Arka arkaya iki ölümle adamakıllı suç ortamına giren polis görevlileri, bu defa İstanbul Üniversitesi'ndeki devrimci öğrencilere karşı saldırıya geçmiştir.

Hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunan Deniz Gezmiş'in İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanı Orhan Aldıkaçtı ile görüşmesini fırsat bilen polisler, bellerinde tabancalar olduğu halde, Rektör Egeli'den aldıkları izinle üniversiteyi işgal etmişlerdir. Gezmiş'in dekanın odasında bulunduğu bir sırada odaya girmeye kalkışmışlar, fakat devrimci gençler tarafından durdurulmuşlardır. Ne utanç vericidir ki, armatör - dekan Aldıkaçtı, odasına gelen öğrencisini yakalatmak için polislere **«Ne duruyorsunuz, tutun, yakalayın, vurun...»** diye emirler yağdırmıştır. Ancak arkadaşları, Deniz Gezmiş'i polislere yakalattırmamışlar, daha sonra emniyette kendisine dayak atılmayacağına dair bir taahhütname karşılığında teslim etmişlerdir. Bu olay sırasında bütün polis kadrosunun elleri silahlı olarak üniversiteyi sarması, devrimci üniversite öğrencilerinin fikir suçundan yakalanmasının, polislerce, katil yada kaçakçıları yakalamaktan çok daha fazla önemsendiğini ortaya koymuştur.

Gezmiş'in sorgusu, hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunan olayla birlikte **«Dekanı tehdit etmek»** iddiasıyla da yapılmış ve Gezmiş 8. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından tutuklanarak Sağmalcılar Cezaevine gönderilmiştir.

Gezmiş olayının üniversite i-

Sürekli Seçim

Menderes'in Seçim Sath-ı Mâili terimini benimsiyorum ben... Evet, arkadaşlar, o sath-ı mâilden aşağı kıçımız üzre Kaydık, şu anda Seçim Çukuru'nun dibine düşmüş bulunuyoruz... Ve Hap deri ki: Hup'tadır, Hup deri ki: Hap'tadır; bilmezleri ki: Agop boğazına kadar boktadır.

Bütün bu Hap-Hup tekerlemelerinin, hamhumşaralopların, Şunu yapacağız - Bunu edeceğiz! lerin, vaat ve kırat kişnemelerinin gerisinde yatan ve bütün bu yalan şamatasının gene de ört - bas edemediği bir gerçek var. O da şu: Egemen sınıf, kent soylu, siyasa dışında tutmağı ölüm - kalım sorunu saydığı halk yığınlarını dört yılda bir kendi eliyle siyasa içine çekme zorunda. Halkı halkın oyuyla, sözde halkın rızasıyla sömürme oyununun temel kuralı bu. Dört yıl boyunca uyuttuğun Ahmed'i, Memed'i, seçimler gelince, tüy - yatımı okşamağa başlıyacaksın, orasını burasını elliyeceksin, ama uyandırmak için değil, zinhar! şeytan aldatsın için!.. Boşalasın için!.. Siyaset Sanatı dedikleri bu işte!.. Okşamanın kıvamını bileceksin, dozunu kaçırmayacaksın: Çünki ya dapduru gelir, toptan ayağa kalkar, akıl baliğ olur, Devlet'in koynuna gireceğim ille! diye tutturursa herif!.. Bir başka pürüzü, bir başka çakar - almazı daha var bu oyunun. Geri kalmış ülkelerde mubalâğa sömürüldüğü için, oldum-bittim aç-acına yattığı için uykusu hafif oluyor halkın. Kentsoylu şakacıktan perdahı, yalancıktan pohpohu, Aslanım, kaplanım! tariklerini biraz fazla kaçırmağa görsün, karşısında sahiden aslan kesiliveriyor halk... Onun için de arkada, tetikte duruyor aslan avcıları... Hele bir kükremeğe kalksın, boşanıyor üstüne dum - dum kurşunları. Çoğu zaman, oraya da varmıyor iş, zaten ağlarını içine kıstırılmış; ilmikleri az daha geriveriyorlar... Ve başlıyor 4 yıllık yeni bir horultu faslı!..

Ama kentsoylunun hassas kulakları, geçen devre, bu horultu ahengine bir takım homurtuların karıştığını işitti elbet. Ona göre tedbirini de alacak. A.P.'nin seçim beyannamesine baksanıza! Rakip partileri filân bırakmış, Anayasa ile uğraşıyor hazretler. Doğru da! Asıl rakibi o çünkü. Homurtuların giderek gürleşmesine el veren o çünkü. Homurtuya karşı konular çıkaracak, fermanlar düzecekler, yani aşırıcılar aşırıları susturacaklarmış!..

Evvel zaman içinde,
Kalbur saman içinde,
Bir tombul ÇOBAN varmış,
Yalancılık yaparmış.
Bir gün çıkmış kırlara,
Çiçekli bayırlara,
KURT VAR! diye bağırmış,
Köylüler sahi sanmış!

Ama daha ne kadar sürer ki bu Komünist Kurt masalı, Köylüleri daha ne kadar aldatabilir ki!.. Ve bilesin, Sayın Çoban, günlerden yakın bir gün, yalancıya çıkar adın, sana kimse inanmaz! Bir Bozkurt çıkar karşına, mammam eder seni! Ve senden kemiklerinle, bu sefer nişan yüzüğü değil, bir hacı yüzüğü kalır! Belki de alnının karayazısı bu. Çünkü ateş yiyen, kıvılcım sıçar....

Bize gelince, öyle dört yılda bir filan değil, bundan böyle Sürekli Seçim!.. Kurda, baykuşa bırakmıyacağız köylülerimizi. Biz çünkü halkı dört yılda bir dışarı sandık başına çağırıp, oyunu aparttıktan sonra, gerisin geri, Orta-Çağ izbesine dehliyenlerden değiliz. Biz bu uğurda içeri de düşeriz, ama halk ergeç, bir daha geri dönmemecesine, dışarıya, açık havaya, güneşe, Bağımsız ve bir gün de Sosyalist Türkiye'nin aydınlığına çıkacaktır. Halkı koyun ve oyu oyun sananlar yakında apışıp kalacaklardır. Oy, çünkü, sade kağıtlar, parşömenler üstüne yazılıp sandıklara atılmaz!

Can YÜCEL

ŞEHİT TAYLAN'IN AİLESİ CENAZE TÖRENİNDE
— Havaya kalkan sol yumruklara onlar da katıldı —

Devrime Bir Adım Kaldı

Kara zeytin, kara ekmek
Yok balam, vermediler!
Bir yağlı kurşun sundu
Koca bir el
Bir çelik borudan!
Sonra niceleri,
Bir kör duman gibi işledi
Yüreklere!
Yüreklerde kan,
Yürekler sıcak...
Devrime bir adım kaldı,
Altıncı basamakta sen,
Yedinciye tamam!
Bir damla kan
Ölümsüzleşedursun alnında.
Sundur öpeyim
Sundur,
Doymak için kavgaya!
Devrime bir adım kaldı,
Devrime bir adım,
Devrilecekleeer!
Divrilecekler
Devrildiler!

ÇOBANOĞLU

çerisindeki bölümünün sona ermesinden çok kısa bir süre sonra, elleri bellerindeki tabancalarda olan polisler, Hürriyet Alanı'nda öğrenci avına çıkmışlardır. Bir gün önce polisin tertibiyle İ.Ü.T.B. seçimlerinin dışında bırakılan devrimci öğrencilerin, kongreyi sürdürmek üzere Marmara Öğrenci Lokali çevresinde toplanmaları da, emniyet göreviyle kiralık katilliği birbirine karıştıran bazı polisler için mükemmel bir fırsat olmuştur.

Alandaki devrimci öğrencilerin çevresini çeviren polisler ilk olarak iki O.D.T.Ü. öğrencisinin üzerine çullanmışlardır. Bunlardan Sait Kozacıoğlu polisler tarafından yaklanmış, neye uğradığını şaşırıp kaçmak isteyen Mustafa Taylan Özgür ise, elinde tutuklama kararı bulunmayan bir polis memuru tarafından tabanca ile vurularak öldürülmüştür. Cinayeti büyük bir soğukkanlılıkla ve herkesin gözü önünde tabancasını belinden çıkararak işleyen katil polis, öğrencilerin bütün ısrarlarına rağmen, olay yerindeki toplum polisleri tarafından serbest bırakılmış ve polis arabasına binerek kaçmasına göz yumulmuştur. Polis arabasının kaçmasına engel olmak için ön kapı mikasını kıran öğrenci Erdem Hançer'e de polisler tarafından engel olunmuştur.

Olay, polis görevlileri tarafından görülmemiş bir vurdumduymazlıkla geçiştirilmek istenmiş ve üniversiteli öğrenciler tarafından resimlerden teşhis edilen sanık polis görevlilerine sorguların başladığı gün izin verilmiştir. Dinlenen polisler ise, her zaman üçyüz metreden karanlıkta genç devrimcileri teşhis ederlerken, bu kez öğle güneşinde yanlarında cinayet işleyen polisi teşhis edememişlerdir! Bu tanıklar dışında cumhuriyet savcılığına üniversite öğrencileri ve halktan tanıklar başvurarak cinayeti işleyen polisleri gördüklerini açıklamışlar, bir kısmı teşhiste bulunmuşlardır. Iştan Gündüz ve Kazım Gülmez adlı öğrenciler ateş eden polisi teşhis edememişler, buna karşılık Necmi Demir, Tünay Özboz ve Erdem Hançer cinayeti işleyenin İhsan Çakıcı olduğu üzerinde teşhis birliğine varmışlardır. Olayı evinin penceresinden gören ev kadını Nimet Oral ise olay günü geçirdiği sinir krizinin tesirinin geçmesinden sonra savcılığa verdiği ifadede Mustafa Taylan Özgür'ü vuranın Mehmet Aleman olduğunu söylemiştir.

Bu yüzeydeki çelişki polis müdürleri tarafından olayı örtbas etmede kullanılmaya çalışılmıştır.

Gerçekte cinayeti işleyen İhsan Çakıcı da olabilir, Mehmet Eleman da. Çünkü olayın kendi içinde gelişimi ve tanıkların ifadesi bunu ortaya koymaktadır. Mustafa Taylan Özgür'e ilk ateş eden, üniversite öğrencilerinin ifadelerinde ve teşhislerinde açıkladıkları gibi, İhsan Çakıcı'dır. Kuvvetli bir ihtimalle de Çakıcı'nın silahından çıkan kurşunla Özgür yaralanmıştır. Yalnız yaralandığı anda yere düşmeyen Taylan Özgür koşmaya devam ederek kaçmasına devam etmiştir. Ve bu sırada tanık ev kadını Nimet Oral'ın gördüğü ve teşhisiyle ortaya koyduğu gibi, diğer polis Mehmet Aleman silahını ateşlemiştir. Taylan Özgür koşacak takatı kalmadığından bu sırada yere yıkılmıştır.

Bu gerçekler ortaya koymaktadır ki, Özgür ister ilk ister ikinci zanlının ateşlediği silahtan olsun, bir polis kurşunuyla öldürülmüştür. Aslolan bir polisin bir devrimci genci öldürecek hıncı içerisinde taşıması ve bunu ölümle sonuçlandırmasıdır. Bundan gayrisi, ekspertiz raporları ve bugüne kadar sorguları yapılmamış olan tanıklar tarafından ortaya konulacaktır.

Devlet görevliliklerini unutanların konuyu örtbas etmeğe kalkmaları bu noktada da kalmamış ve Taylan'ın cenazesi devrimci arkadaşlarından kaçırılmak istenmiştir. Yalnız oğlu gibi bir devrimci olan Taylan Özgür'ün babası emekli binbaşı Hasan Özgür oğlunun devrim uğruna şehit düştüğünü söyleyerek cenazeyi devrimci üniversite gençlerinin istedikleri bir törenle gömebileceklerini söylemiştir. Uçakla Ankara'ya nakledilen cenazeyi teslim alan O.D.T.Ü. öğrencileri ise devrimci şehit kardeşleri için büyük bir tören düzenlemişlerdir. Tören sırasında cenaze üniversite bahçesine gömülmek istenmişse de Amerikancı Rektör Kurdaş bunu engellemiştir. Oradan asri mezarlığa götürülerek gömülen Özgür'ün cenaze törenine anne ve babası da katılarak gençlerle birlikte sol yumruklarını havaya kaldırmışlar ve oğullarının savaşını sürdürme yolunda andiçen gençlere ortak olmuşlardır.

Bütün bu olaylar hızla gelişirken, polis tarafından Taylan Özgür'ün yanında Hürriyet Meydanında yakalanan devrimci genç O.D.T.Ü. öğrencisi Sait Kozacıoğlu fiilen polise mukavemet ve silah taşıma suçlarıyla savcılığa sevkedilmiştir. Ayrıca Işık Özel Yüksek Okulu'nda vurulan Mehmet Cantekin'i öldürdüğü iddiasıyla M.H.P. sempatizanı Sabri Can da üzerinde bulunan bir kurşunu eksik tabancasıyla birlikte savcılığa sevkedilmiştir.

Polisin 1960 devresinden çok daha rahat silah kullanır olması ve üniversiteli gençleri bu kadar rahat öldürmesi karşısında iktidar çevreleri ve ana muhalefet partisi CHP hiçbir tepki göstermemiştir. Demokrasi donkişotlarının bu ölüm olayları karşısındaki koalisyonları, devrimci gelişimden nasıl korkmakta olduklarının ve inançların kurşunla bile olsa yokedilmesi yolunda birleşime vardıklarının en belirgin kamtıdır.

Yalnız bu suskunluklarıyla cinayetlere ortaklık edenler unutmamalıdırlar ki, dökdükleri kanlar devrimci mücadeleyi bir an bile geri bırakıp, durduramıyacağı gibi bir gün kendileri akıttıkları kanın içinde boğulacaklardır!

Yine de oylarımız partiye verilmelidir

Parti yöneticileri, Türkiye'de sosyalist hareket belli bir çizgiyi aştıktan sonra ortaya çıkan bir takım ana sorunlar karşısında partiyi doğru amaçlara yöneltmek, doğru yolda götürmek ve doğru yönetmek, doğru yolda götürmek ve doğru yönetmekte yetersiz kaldılar. Bocalamanın temel nedeni ister yöneticilerin kişiliklerinde görülsün, ister partinin ve giderek toplumun yapısına bağlansın, Türkiye İşçi Partisi bu gidişle sosyalizmden esinlenen bir programla ve edebiyatla seçmen karşısına çıkan, devrimciliği su götürür bir çiftçi partisi olacağa benzer. Onun için, ideolojik ve siyasi mücadelenin sertleşmeye -sade seçimlerden ötürü değil- yüz tuttuğu, siyasi zorbalığın fütürsuz cinayete dönüşüp Hürriyet Meydanında kol gezmeye başladığı bir dönemde, bütün emekçi halkın çıkarlarını savunan işçi sınıfı partisinin bu gün geldiği yeri tesbitte yarar vardır.

Sosyalizm yolunda devrimci bir aşamayı gösterdiği doğru, ama sosyalist de olmadığı doğru olan parti programını uygulamanın bihakkın sosyalizm olacağı iddia edilmekte, dolayısıyla yığınlara (daha da kötüsü, üyelere) yetersiz ve güdük bir sosyalizm anlayışı aşılanmaktadır. Bir.

Emperiyalizme - karşı mücadelede öncülük lâfta kalmaktadır. Emperiyalizmle kavgaya tutuşmaya yatkın güçlerin ve kavgada izlenen taktiklerin değerlendirilmesinde sık sık dile getirilen «Sonra faşizm gelir!» endişesi, partiyi gerçek kavgacı güçlerle sahtelerini, tutarlı çıkışlarla ard-niyetli çalımları hep bir sepete koymak gibi yanlış ve zararlı bir tutuma sürüklemesi bir yana, diyalektiğin gereği olarak, faşizmin sahiden gelmesine yardımcı olmak gibi bir eğilim göstermektedir. «Faşizm gelir!» diye hiç bir eyleme girmemenin, katılmamanın sonu, hareketi maceracılara, provokatörlere ve kafası - karışıklara açık bırakmaktan başka bir şey değildir çünkü. İki.

Emperiyalizme karşı mücadelede küçük burjuva ara tabakaların kuyruğuna takılma taraftarına karşı çıkılırken, sorun bir «halk» - aydın çatışması gibi kaba ve o yüzden yanlış bir çizgide ortaya konulmakta, üstelik ara tabakaların ideolojisi ve eylemleri karşısında hiç de tutarlı olmayan, eklektik ve oportünist bir yol izlenmektedir. Öte yandan, ara tabakaların geçmişi ve tarihten gelen yapılarıyla bu günkü devrimci yeteneklerini, ve emperiyalizmle çelişkilerinin niteliğini değerlendirmedeki tutum bakımından, parti stratejisini tartışma konusu yapanlar içinde hiç bir ayırım gözetilmemektedir. Bu günkü yöneticilerin yaptığı gibi sorun yanlış vazedilir, tezler eksik savunulur ve pratikte tutarsızlıklara düşülürse, toparlayıcılık görevi yerine getirilmezse, emperiyalizme karşı mücadelede işçi sınıfının ve partisinin nasıl olup da başı çekeceği sorusu havada kalır. Parti, ara tabakaların desteğine sırt çevirirken halk yığınlarına da yâr olamaz. Bütün devrimci güçleri doğru strateji çevresinde toplayacak, ve partiye halk yığınlarından güç devşirecek doğru sentezlere varmaktan kaçınmanın sonu, emekçi halkın tümünün ortak çıkarlarını savunan işçi sınıfı partisini her türlü devrimci gelişmenin dışına düşürüp bir başına bırakmaya varır. Nitekim yöneticilerin soyut «oy» faktörüne bugün bu kadar ağırlık vermelerinin bir nedeni budur. Üç.

Türkiye İşçi Partisi, tüzüğünde de yazılı olduğu üzere sosyalist bir parti olduğuna göre, sosyalizmin biliminin bilinmesi ve de gelmiş geçmiş sosyalist mücadelelerde uygulanan strateji ve taktiklerin tartışılıp değerlendirilmesinde parti - içi kamuoyuna, demokratik merkeziyetçilik ilkeleri her daim gözetilerek, öncülük etmekle yükümlüdür. Bunun için parti - içi teori ve pratik eğitimi şarttır. «Burası bilmem kimin partisi değil!» gibi çıkışlarla parti üyelerini ve militanlarını devrimci teorik bilgiden ve bilinçten yoksun bırakmak partiyi «başkaları»na yarar bir kuruluş hâline getirmeye razı olmakla birdir. Dört.

«Aman partiye halel gelmesin!» kaygusunu her türlü sosyalist amaç ve devrimci bilginin üstünde tutma eğilimi partiye halel getirir. Türkiye'de demokratik rejimin teminatının, serbest çalışma imkanına sahip bir Türkiye İşçi Partisi olduğu ne kadar doğruysa, bu günkü «demokratik» rejimin Türkiye İşçi Partisinin (Sosyalist olmakta devam edecekse eğer) teminatı olduğu görüşüne zımnen de olsa yatmak o kadar yanlıştır. Elini verirsin, kolunu alırlar. Beş.

Bu gün için sosyalist partinin parlamento çalışmalarına katılmasında yarar olduğunu hiç bir bilinçli sosyalist inkâr etmez. Ancak, partinin parlamentoya dönük ve parlamento - içi çalışmalarının yararlı olabilmesi, doğruca, teorik tutumu, eylem anlayışı ve örgüt yapısıyla, Anayasa rafa kaldırılıp parlamento çalışması imkansız kılındığı gün eli kolu bağlı oturmamaya partinin şimdiden hazır ve hazırlıklı olmasına bağlıdır. Parlamento çalışmasından emekçi halk yararına sonuç alabilmek parlamento çalışmasını amaç değil, araç bilenlerin harcıdır. Altı.

O halde, seçim ertesi dönemde parti yöneticilerinin geleceği ne olursa olsun -tutumlarının ne olacağı şimdiden bellidir- yanlışlardan arınma ve bu günkü gidişi durdurma yolunda parti - içi mücadele ister istemez hızlanacaktır. Kimi yöneticiler oy davasına burunlarının dikine gitmekte her şeyi göze alıp inat da etseler, başka heveslere de kapılsalar, gerçekten sosyalist ve devrimci bir çizgide yeniden toparlanmanın yine parti çevresinde gerçekleşeceği muhakkaktır. Parti tabanı, genel niteliği ile, bu mücadelede ve ardından gelecek toparlanmada doğruları görüp desteklemeye yatkındır. Yanlışlara ve oportunizme verilen kayıplar, doğruların ve devrimci direnişin kazancıdır.

Onun için, partiye yüz çevirmek, partiden sıtk sıyırmak mücadelenin bir parçası olamaz. Yine onun için, bu seçimlerde partiye emekçi halk nezdinde kazanç sağlamaya çalışmak, partiyi desteklemek ve partiye destek getirmek, hele her şeyi parlamentoda çalışma imkanına bağlamanın -giderek feda etmenin- yanlışlığını ve sakıncalarını görenlerin, bilenlerin daha da bir bilinçle ve şevkle sarılacakları görevdir.

T. AGAOGLU

Vurgun düzeni

— Oradan on milyon vurduk.. Şuradan yüz milyon vurduk... Eh, bu arada da bir, iki genç vuruldu...

F.

Ser Yayınları yönetmeni Bekir Harputlu Troçki'nin «Ekim Dersleri» adlı kitabını yayınladığı için 99 gündür hapiste tutulmaktadır. Aynı zamanda gençlik hareketlerinin de idarecilerinden olan Harputlu, Ankara Hukuk Fakültesindeki güz dönemi sınavlarına iki jandarma ve bir gardiyan nezaretinde getirilmiştir.

Harputlu 99 gündür hapiste!

SER Yayınları yönitmeni Bekir Harputlu 99 gündür demir parmaklıklar arkasında mahkemeye çıkarılmayı bekliyor.

Harputlu'nun 99 gündür hapishanede mahkemeye çıkarılmasını bekler oluşunu ne hukuk ilkeleriyle, ne hukuk devleti kavramıyla, ne de mevcut anayasa ile açıklamaya imkan yoktur. Zira Bekir Harputlu hapishanede yöneticilerin intikam hırslarının kurbanı olarak yatmaktadır. Çeşitli öğrenci hareketlerinde oynadığı önemli roldür bu intikam hırsının nedeni.

Yönetmeni bulunduğu Ser Yayınlarının çıkardığı, Troçki'nin «Ekim Dersleri» adlı kitabında komünizm propagandası yapıldığına fetva veren malum bilirkişi Sahir Erman'ın raporuyla 25 Haziran'da tutuklandı. 7. Sulh Ceza Yargıçlığı'nın verdiği tevkif kararına yapılan itiraz reddedildi. Kanunlara göre tevkif edilen sanıkların en geç bir ay içinde sorgu yargıçlığınca ifadesi alınması gerekiyordu. Bu süre son gününe kadar kullanıldı ve Harputlu 25 Temmuz'da Ankara 1. Sorgu Yargıçlığınca sorguya çekildi. Harputlu, tutuklanmasını gerektiren bir durum olmadığını, adresinin, iş yerinin, okulunun belli olduğunu, bu nedenle tahliye edilmesi gerektiğini söyledi. Fakat bu talebi kabul edilmedi. Bu arada avukatlarının tahliye isteği de reddedildi. Harputlu yeniden hapishaneye gönderildi. Sorgu Yargıçlığı nüfus cüzdanı örneği ve sabıka kaydının getirtilmesi için tahkikatı 3 Eylüle erteledi.

3 Eylülde 1. Sorgu Yargıçlığı kalemine giden arkadaşları, Bekir Harputlu'nun dosyasının unutulmuş (!) olduğunu gördüler. Geçen tahkikatta istenilen belgelerin gelip gelmediği sorulduğunda ise bu belgelerin hiç birinin gelmediği cevabı alındı. Bu konuyla ilgili yazı, Harputlu'nun ev adresinin kapı numarası 12/1 yerine 21/1 yazıldığından yerine ulaşmamıştı. Arkadaşlarının tepkisi üzerine ilgililer «Olur böyle şeyler» demekle yetinmişlerdir. Bu «olur şeyler» Harputlu'nun bir süre daha hapishanede kalmasına gerekçe olmuştur. Dosyanın unutulmaktan kurtarılıp sorgu yargıcının önüne getirilmesinden sonra da durumda bir değişiklik olmadı. Avukatlarının yeniden yaptıkları tahliye talebi istenilen belgelerin gelmemiş olması gerekçesiyle reddedildi.

Ankara Hukuk Fakültesi'nde öğrenci olan Bekir Harputlu yaz dönemi sınavlarına da hapishanede hazırlanarak girmiştir. İki jandarma ve bir gardiyan nezaretinde sınavlara giren Harputlu'nun hocası Anayasa Profesörü Bülent Nuri Esen «Fikir suçu mu olurmuş? Çok ayıp şey bu... Fikir suçundan da adam mı tutuklanırmış?» demiştir.

Tutukluluğunun devamı konusunda Bekir Harputlu şunları söylemektedir: «Ben devrimciyim ve sosyalistim. Bazı çevrelerin benim gibi olan, düşünen ve hareket edenlerden hoşlanmadıklarını da biliyoruz. Fakat açıkça şunu belirtelim ki benim ve benim gibilerin bütün görevi Türkiye'deki üretim biçiminin değişmesini sağlayacak eylemlere girmek ve insanın insana kul olmadığı, sömürünün olmadığı, insanın insanca yaşayacağı bir düzen kurmaktır. Biz bu işin neferleriyiz.

«Devrimciler olarak işimiz elbette sadece kitap yayınlamak değil. Fakat ne kadar çok kitap yayınlayıp ne kadar çok mahkemeye verilip ne kadar çok beraat edersek Türkiye bir o kadar daha aydınlık kafalar kazanacaktır.»

3 Eylül'de yapılan ikinci sorgudan sonra Harputlu hakkındaki tahkikat 2 Ekime ertelenmiştir. 2 Ekim'de tutukluluğunun 101'nci gününü dolduracak olan Bekir Harputlu'nun anayasaya, hukuk kurallarına ve insanlığa aykırı bu durumunun değişip değişmeyeceği gerçekten merak konusu olmaktadır.

■

Şadi Alkılıç Adli Tıp raporuna itiraz etti

Faşist 142. maddenin kurbanı Şadi Alkılıç için çeşitli hastahanelerden verilmiş 15 rapor bulunmasına rağmen, Adli Tıbbın geçen sayımızda açıklandığı gibi «şimdilik tedavi ile salâhı mümkündür» şeklinde rapor vermesi üzerine, Alkılıç, Adalet Bakanlığına bir dilekçe vererek infazın altı ay süre ile *tehirini istemiştir.*

Alkılıç dilekçesinde, raporla ilgili olarak, «şimdilik» kaydının mefhumu muhalifinin «sonra ölürse karışmam» anlamını taşıdığını belirtmiş, «Hiçbir kesin manâ ifade etmeyen bu rapor tipik bir siyasi çekingenlik belgesidir» demiştir. Alkılıç ayrıca raporda «hapishane şartları içinde tedavi olur» kaydı bulunmadığını, hapishane revirlerinin ise her çeşit sıhhi şartlardan yoksun olduğunu ve bunlarda insanın daha beter hasta olacağını belirtmektedir.

Alkılıç itirazında bu konu ile ilgili olarak «Hükümlü bir insanın devlet hastanelerine yatırılıp uzun müddet tedavisinin pratikte imkanı yoktur. Mahkum hastaları hastaneler kabul etmemekte, kabul etseler bile, tedavi bitmeden taburcu etmektedirler.» demiştir.

Bu dilekçe de kabul edilmediği takdirde, Adalet Bakanlığı göz göre göre işlenmekte olan cinayetin faili olacaktır.

Bayar,

CELAL Bayar 1961 Anayasası'nın yapılışına ordu ve üniversitelerin hakim olduğunu söyler ve bunların Osmanlı'da Saray yanında egemen olduğunu kabul eder. Atatürk'ün ise, bunların egemenliğini 1924 Anayasası ile reddettiğini iddia eder. Ve 1961 Anayasası ile egemenliklerini tekrar yazılı olarak kazandıklarını belirtir.

Üretim güçlerinin gelişme sürecinde, Türkiye'nin üretim biçimi içinde, meseleler uç vermektedir. Buna *bağlı olarak eski üniversitenin duvarları çatlamakta*, geleceğin gerçeği arayacak halk üniversitesinin tohumları ekilmektedir. Üniversitelerimizin halkın büyük sınıflarından, emekçilerden, fakir köylülerden kopukluğu apaçıktır. Bu halk katlarından üniversiteye gelebilenler çok azdır.

Üniversitelerde ve yüksek okullarda kimlerin okuyacağı, kimlerin neler okutacağı ve neleri araştıracağı, genel sorunlar içinde üniversite sorunudur. Bugün üniversiteler gerçek üniversite olmaktan uzaktır. Tek buutlu, doğmatik üniversitelerdir. Üniversiteyi bu durumdan kurtaracak sınıflar henüz ağırlıklarını ortaya koymamıştır Türkiye'de.

Konumuza Celal Bayar'ın söyledikleri ile girelim yine:

«(1924 Anayasası ile devlet yönetimi ortaklığından çıkarılan ordu ve üniversitenin) Atatürk'ün şahsına duyulan büyük güven sebebiyle buna itiraz etmedikleri, yönetim haklarını tekrar ele geçirmek çabasına girmedikleri, fakat sosyal bir miras olarak haklarını nefislerinde muhafaza ettikleri açıkça görülüyor.

«Bu fikrimin, birbirini kovalayan delilleri vardır. 27 Mayıs fiili durumunu yapan subaylar daha o sabah, Üniversiteyi temsil eden 'Bir Profesörler Kurulu'nu davet etmişler, yani öteki ortağın düşüncesini öğrenmek istemişlerdir. Öteki ortak hemen gelip duruma bir teşhis koymuş, bir rapor hazırlamıştır. Dikkat edilecek olursa, bu raporda bütün suçlamalar, mesnet gösterilmeksizin yapılmış, ancak, 28 Nisan olayları sırasında Üniversitede cereyan ettiği iddia olunan bir iki zabıta vakası müşahhas olarak zikredilmiştir. Bu, kendisini bil-kuvve Devlet ortağı hisseden Üniversitenin, olayları bu ortaklık açısından değerlendirdiğini gösterir...

«Rapor, meşruiyet konusunda da aynen şunları söylemektedir: 'Bir Hükümetin meşruiyeti, sadece menşeinde, yani iktidara gelişinde değil, iktidarda kendisini bu mevkie getiren Anayasaya riayeti ve millet efkarı, Ordu, kaza ve ilim müesseseleri gibi müesseselerle işbirliği yaparak hukuk nizamı içinde yaşaması ile ve devamıyla mümkündür.

«...'Ordu, kaza ve ilim müesseseleriyle işbirliği' yolu ile ortaklaşa devlet yönetiminin 1924 Atatürk Anayasasının hangi maddelerinde yazılı olduğunu bilmeğe imkan yoktur. Bu apaçık şunu göstermektedir: Üniversite, Anayasada yazılı olsun, olmasın, kendini Devletin ortağı saymakta ve hükümetin meşruiyetini, bu ortaklığı tanımasına bağlamaktadır.

«Benim iyice belirtmek istediğim, 1924 Anayasasının Devlet yönetimi ortaklığından çıkardığı Üniversitenin, bil-fiil yönetime katılmamakla beraber, bil-kuvve yönetime katıldığı ve bu Medreseden elde ettiği mirası, 27 Mayıs'ta bil-fiil kulanmağa başladığıdır. Üniversitenin, genel oyu son sınırına kadar güçsüzleştiren bir anayasa tasarısı hazırlaması, Devlet Başkanlığına padişah gücünü hatırlatan yetkiler vermesi de hep bu devlet mirasının tazelenmiş sahipliğinden gelmektedir.»

Üniversite Uleması

Şimdi bunları ele alalım:

a) Osmanlı toplumunun üretim biçimi, batıda gözlenenden başka bir gelişme göstermiş ve sınıflar batıdaki gibi oluşmamıştır. Bu açıdan Bayar'ı söylediklerine katılırız. Ordu yanında ulemanın egemenliği, sarayın kapısına bağlı bürokrasi hiyerarşisi içindeydi. Bu yolla artık üründen bir kısma el koyabiliyorlardı. Ancak, yeniçeri ve ulemanın saray ve yönetici kullara karşı düşmesi, daha çok yenilik hareketleri üzerine gelişmiştir. Ulema ve ordu Osmanlı'da sonuna kadar yanyana iki güç olmamıştır.

Medresenin bir sınıfın elinde tekelleşmediği ifadesi de doğru gözükmemektedir. 16. Yüzyıl sonlarında müderrislik ve kadılığın alınıp satıldığı kabul edilmektedir. Müderrislik ve kadılık elde etme usullerinin bozulmasile, ileri gelen ulemanın çocukları imtiyazlı olmuştu. İ. Hakkı Uzunçarşılı «Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı» adlı eserinde bunu açıkça belirtmektedir. Ulema grubu belli ailelerden bir araya geliyordu.

b) Bürokratik cumhuriyette üniversite, diğer eğitim kurumlarıyla birlikte, bürokrasi ile yukardan tamamlaştırılmaya çalışıldı. Üretim güçlerinde yeterince bir gelişme olmadığı ve kendisi için mücadele eden

Anayasa ve Üniversite

İdris KÜÇÜKÖMER

emekçi sınıfların sahnede gözükmediği bir ortamda, Türkiye'de batı anlamında sınıfların bulunmadığını gözleyen bürokratlar, Türkiye tarihini kendi açılarından eğitim sistemi içinde yorumlamışlardır. Özellikle yakın geçmişin olayları, ilerici - laik batıcılarla, gerici - *islamcı doğucu dedikleri kitlelelerin mücadelesi* olarak sunulmuştur. Bürokrasinin **«sınıfsız kaynaşmış bir kitle»** halinde, ulusu yeniden **yaratma** isteği boşuna değildir. Bürokratların o zaman, (C. Bayar dahil) devlet sosyalizminden söz etmeleri bu gerçekle ilgilidir.

c) Bu arada, medreselerin ulemasıyla birlikte devamı olan Darülfünuna el atıldı. Darülfünun, bir reform ile güya üniversiteye çevrildi. Üniversiteyi yeniden *kurmak isterken, eski batıcı tutum, batı taklidi* de olamıyan bir kurum ortaya çıkardı. Bu iş, bürokrasinin temsilcisi bir rektör eliyle yapıldı, Hitler'den kaçan batılı profesörlere de yer verildi. Medreseden gelen bazı müderrislerin temizlenme işi de ayrıca yürütüldü.

Üniversitelerde sosyal ilimler okutan fakültelere, **bürokratik elit** yetiştirme fonksiyonu verildi. Fakat:

d) Hayat yürüyordu. Üretim güçleri yavaş da olsa gelişiyordu. *Ekonomik* hayattaki bu gelişme politik hayatta da gelişmelere sebep oluyor; politik iktidarda bürokrasi aleyhine bir bölünme başlıyordu. Üniversite de bu gelişme sürecinin dışında kalamıyacaktı. Kendini batılı görmek isteyen bürokrasiye bağlı (ilerici - laik!) üniversite profesörleri, bürokrasinin Ankara'daki kadroları gibi yukarıdan, halkın dışında, halk için ilim yapar gözüküyorlardı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ve 1946'yı izleyen yıllarda üretim güçlerinin gelişmesiyle birbiriyle çelişkileri olan dört grup üniversite hocasını gözlüyoruz. Bunlardan biri Osmanlı ulemasının adeta devamı idi; diğeri gelişen üretim güçleri içinde, iç ve dış özel sermayenin müşavirleri yada müşavir adayları idi. Üçüncüler ise bürokrasiye bağlı olanlardı. Sonuncusu, marksizme açık bir solu temsil eden cılız bir gruptu. Cılızdı, çünkü emekçi sınıflar ile bir bağlantısı yoktu, olamazdı da.

e) Solcu son grup hariç tutulursa, Osmanlı'dan gelen ulema, bürokrasinin üniversitedeki uzantısı devrimci - laik ulema ve iç ve dış sermayenin sözcüsü durumuna gelecek müşavir ulemanın, aralarında çelişkiler bulunmakla beraber, çok açık ortak bir özelliği vardır. Bu özellik, **anti - marksist** oluşlarıdır. Sosyal ilimler okutmak iddiasında olan fakültelerde, Marx okutulmadan, marksizmin en adi tenkitleri yapılacaktı. Bu Türkiye üniversitelerinin en belirli özelliği olageldi! Bu özellik, üretim güçlerinin gelişmesiyle ortaya çıkan çatlakların, meselelerin bugüne kadar hiçbir *şekilde teşhis* ve tedavi edilememesiyle birlikte ele alınmalıdır.

f) Azınlık sol grubu dışındaki ulema cephesinin üniversitelerimizdeki yerlerini tesbit edersek, iki nokta iyi anlaşılabilir. Biri Türkiye üniversitelerinin dogmatik, kısmi ve soyut nitelikte öğretimi; yani büyük ölçüde Türkiye gerçeklerine sırt çevirmiş öğretimidir. Diğeri öğrenci hareketleridir. Sola karşı anti marksist ulema cephesi dayanağı olmayan solcu hocaları kısa *zamanda temizledi (Dil Tarih Coğrafya Fakültesi* olayı). Fakat sola karşı kurulan ulema cephesi antimarksist oldukları gibi, içinde de çelişkiler taşıyordu. Bu çelişkiler, politik ve ekonomik hayattaki gelişme ile artabilecekti. Osmanlı uleması medrese hiyerarşisini temsil edegelecekti. İç ve dış sermayenin emrine girecek ulema ise, iddiaları hilafına, hiçbir şekilde liberal olamayacaktı. Batıda, ancak kapitalizmin gelişmesinin ortaya çıkardığı liberal, hümanist davranışları bunlardan beklemek gereksizdi. Bunlar, aslında doğrudan yada dolaylı batı kapitalizminin emrine gireceklerdi. Bu iki grup ulema, sermayenin büyüme hareketiyle birlikte Demokrat Parti'nin yan gücü olacak ve üniversitelerde bürokrasiye bağlı ulemayı bir kenara itecekti. Bayar bu noktayı dikkate almamaktadır. Nitekim aynı gelişmeyi politikanın ortasında gözlemek kabildir.

g) Anti - marksist üç grup ulemayı kategoriler olarak ele alamayız. İç ve dış sermaye büyüdükçe, bürokrat ulemadan da büyük bir kısmı çeşitli mükafatlarla ayçiçeği misillu anglo - amerikan güneşine döneceklerdi. İşte bu sola karşı olanlar arasındaki çelişkiler çeşitli mükafatlarla bir dereceye kadar uzlaştırılıyordu. Bu ulema cephesi, cumhuriyet eğitim sistemi içinde tek buutlu, dogmatik üniversitenin büyük ölçüde sorumlusudur. Çok defa iddia edildiğinin aksine, Türkiye'de şartlananlar halktan daha fazla tek buutlu üniversite ulemasıdır. Emperyalist* çerçeve *içindeki bir ekonominin gelişmesiyle ortaya çıkan* **köklü meseleleri çözüm için bu üniversiteler olumlu hiçbir şey yapmamış, hatta yapılmasına karşı çıkmıştır. Ve meseleler gelip politik hayatı sarsarken, üniversitelerin gösterişli kapılarını da sarsmaya başlamıştır. Bu, meşhur deyişle «tarihin kapıyı çalmasıydı».**

Bürokrasi Çocukları

h) İşte bu gelişmelere öğrenci açısından **bakalım: Türkiye gerçeklerinden uzak üniversite, gerçek üniversite** fonksiyonu yapamazken, anti - marksist tutumlarıyla bir bakıma marksizmi üniversiteye kendisi çağırmıştır. Cumhuriyette bürokrasi asıl egemen grup iken, üniversite öğrencileri için genel olarak **BÜROKRASİ ÇOCUKLARI** deyimi yerinde olur. İşte bu öğrencileri «Tan ve benzeri olaylar»da görüyoruz. 28-29 Nisan 1960'tan önce ve sonra görüyoruz. Hocaları batı ideolojisiyle şartlanmış öğrenciler de şartlanacaktı elbette. Bayar bu öğrencilerle aslında üniversi*tede 1960'larda bir azınlık haline düşen CHP'ye yakın* bürokratik eğilimli hocaları üniversite olarak kabul etmektedir. Ve işte bunları, ordunun yanında halk egemenliğine 1961 Anayasası'ndaki yeni ortaklar olarak görüyor olmalı. Bürokrasi çocukları olarak yetişen öğrenciler büyük ölçüde batıcı - laik - sözde devrimci bir eğitim ile yetişip, henüz ekonomik hayata girmedikleri sürece, bu ideolojinin etkisinde kalacaktı. Öğrenciden çok, Osmanlı müderrislerinin devamı (islamcı cepheyle ilişkili) olan ulema ile, Türkiye'de büyüyen iç ve dış sermayenin emrindeki bürokrasiye karşı düşen ulema ile, Demokrat Parti arasındaki ilişki 1960'tan önce ve sonra açıkça görülmüyor mu idi? Bunlar Demokrat Parti'ye dayanarak iktidara katılmıyorlar mıydı?

Fakat etkili olan gençlik, sol eğilim kazanmış olanlardı. Bunlar bürokrasi çocukları olmakla beraber, henüz düzenden sorumlu olmayan, düzenin ortaya çıkardığı güç meseleler karşısında tek boyutlu üniversitenin çözüm yerine düğüm getirmesi karşısında tepki olarak gerçeği arayan gençliktir. Bürokrasiye bağlılık dolayısıyla, sol eğilimli gözükmelerine rağmen, halkla ilişki kuramamaktadırlar. Halk ise onları, geçmişten gelen bürokrasiye bağlı hareketleri ile değerlendiregelmektedir. Bu bakımdan ne işçi, ne de köylüyle birlikte devrimci bir düzeye yaramamaktadır. Böyle olunca, içlerinde marksist kavramları kullananlar dahi çaresiz, kendilerine desteği yine bürokratik bazı güçlerde arayaduracaklardı. ***Bir yandan, önceliği olan tarihi halk - bürokrat (aydın) çelişkisini sürdürürken, öte yandan yeni yeni ortaya çıkan sınıf çelişkilerinin içinde devrimci bir tutum alamıyacaklardır.*** Gençliğin ve devrimcilerin düştüğü tarihi tuzak buradadır. **Bu tuzaktan kurtulmak, bu kilidi kırmak gerekir.** Halktan kopuk, bürokratik güçlerin iktidarıyla devrim ne demektir? Bu soru cevaplandırılmadıkça, kendilerine devrimci denen üniversite gençliği kısır ve şaşkın bir mücadele veregelecektir. Yukarda sözünü ettiğimiz tuzak yahut paradoks çözülmelidir. Bürokratik şartlandırmadan kurtulmalıdır, devrimciler. Hatta bürokrat devrimciler dahi...

Öte yandan sol eğilimli gençlere karşı daha CHP zamanında ortaya çıkarılıp, öğrenci dernekleri başına polis marifetiyle getirilen «sağcı» denilen gençlerin, eninde sonunda halkla kurmak istedikleri ilişkilerin dayanacağı noktaları doğru görmek gereklidir. Erbakan *olayı da bu açıdan değerlendirilmelidir.*

Bununla beraber, öğrenci hareketlerinin olumlu sonucu, tek boyutlu dogmatik üniversitenin duvarlarının çatlaması, eski «otoriter üstad ulemanın» yıkılmasıdır. Tarih önünde geriye dönmek isteyenlerin gülünç ve acı bir sonuçla karşılaşmaları mümkündür.

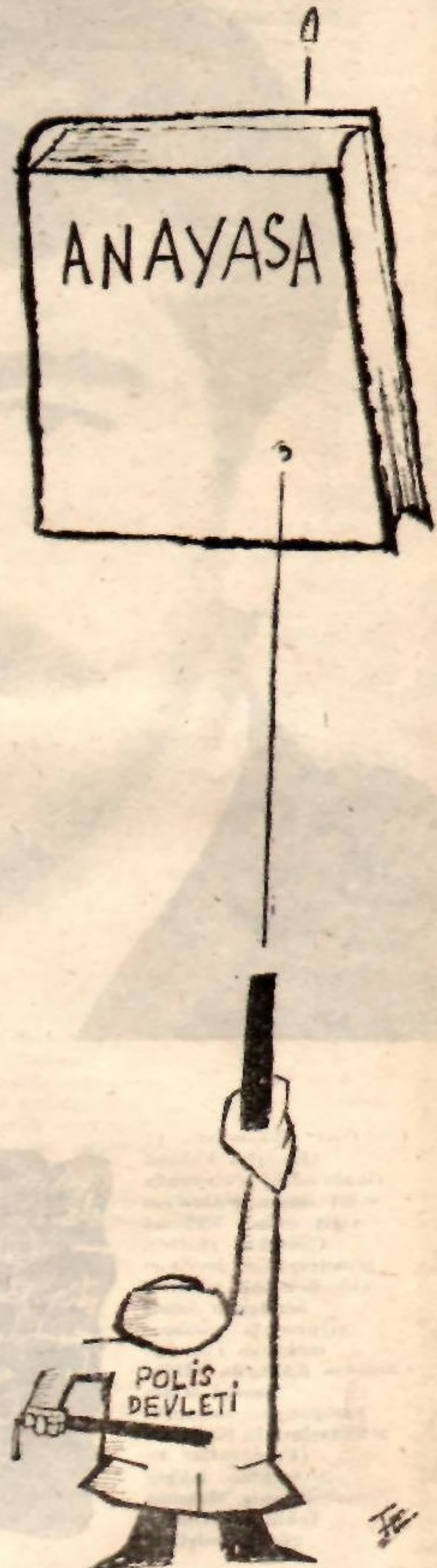
Gerçi üniversitenin karar mekanizmasında düzenin devamından çıkar sağlayan ulema hâlâ hakimdir. Fakat bu hakimiyetin meşruluğu mevcut düzende dahi şüphe altındadır. Üniversite uleması kendilerini yargılamazsa, gelişen olaylar içinde tarih tarafından yargılanacaktır.

Üniversite gençliğinin dikkat edeceği nokta, şu anda saptırıcı bazı beyanlardır. Vaktiyle Ankara bürokratlarının, **«komünizm gerekirse, onu da biz yaparız,»** deyimini hatırlatırcasına Bülent Ecevit, marksist deyimler kullanmaktadır. Ecevit, **«gerçek devrim alt yapı devrimidir»** derken, şaşılacak bir biçimde CHP'nin eski sözde devrimlerini reddetmektedir.

Öte yandan Nadir Nadi, birkaç ay evvel Cumhuriyet'teki bir başyazısında, **«Türkiye'de halk devlete karşıdır. Tefeciyi, toprak ağasını, kapitalisti ehveni şer bulmaktadır.»** diye doğru olarak çelişkiler dizisini sergilemişti. Fakat gariptir ki, 21 Eylül tarihli, yazısında, **«Gençliğin damarlarındaki asil kandan başka bir şeye dayanamıyacağı»**nı yazabilmektedir. İki ifade arasında büyük tutarsızlık **vardır.**

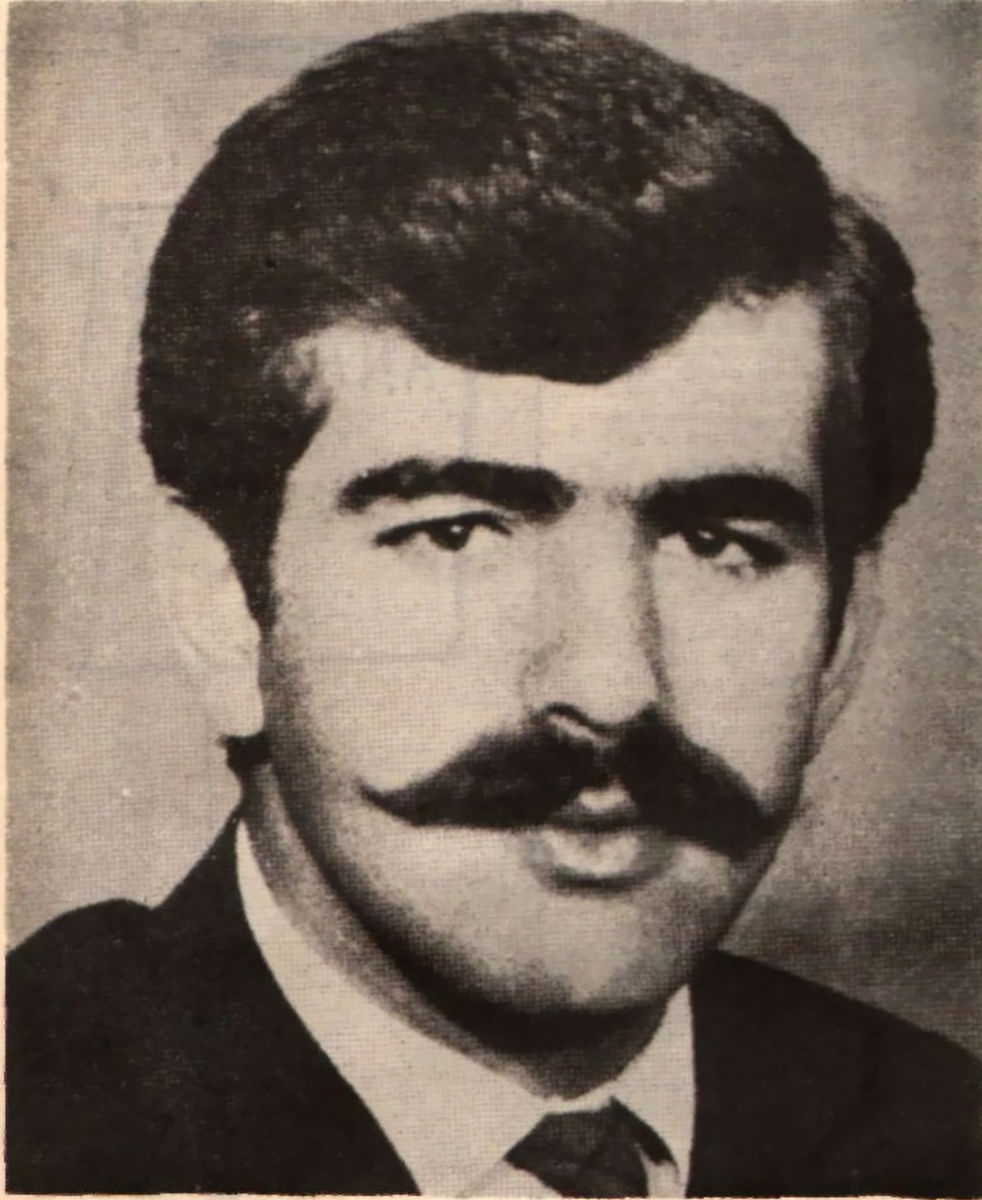
Gençlik yalnızlıktan, halkın dışına düşmekten şöyle kurtulabilir: Tarihi süreç içinde bürokrasinin yandaşı olarak sınıflar arası çelişkilerde etkin olmaya devam etmekten sakınmalıdır. Eğer işçi ve köylülere bilinç taşınacaksa, bu sakınma ile bunu başarabilir.

Ferruh Doğan

ANAYASA İHLALİ!

FAŞİZM ÜÇ GENCİ DAHA

Işık Özel Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu'ndaki çatışmada şehit düşen Kâhta'nın yiğit evladı Mehmet Cantekin (üstte), proleteryanın devrimci mücadelesine görevini açıklayan kendi elyazısıyla yazılmış mektubu (yanda) Cantekin Kâhta'da TİP'in önceki seçim kampanyası sırasında arkadaşlarıyla birlikte... (Fotoğraflar ve mektup, Kâhta muhabirimiz Mahmut Tekin tarafından gönderilmiştir.)

[illegible] ve kadar zor [illegible]
[illegible] bize gelir...
— Gelen mutlu günler bizim-
dir. Bunu ne savcılar, ne de
satılmış mideleri ile düşünen-
ler engelleyebilir.
Gelecek Proleteryanındır
Hoşça kal...

—BİR sis bombasının dumanı yeni dağılmıştı. Biz, okul bi... dik. Mehmet biraz önümde koşuyordu. Önce birkaç el s... gibi ardarda sesler duyduk. Mehmet sendeledi. Yardım için seyirt... lanmıştı. Neresine baksam kan görüyordum. Her yanına kurşun s...

Cantekin: "Gelecek proleteryanın"

Mahmut TEKİN

— Kâhta'dan yazıyor —

T.R.T'nin 13 haberler ajansında verdiği haber tüm Kâhta'yı büyük bir mateme boğdu:

«Gece saat 21 sıralarında Işık Özel Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunda meydana gelen boykot neticesinde orman fakültesi öğrencisi Mehmet Cantekin bir kurşuna hedef olarak ölmüştür.»

Ailesinin en büyük çocuğu olup yedi kardeşe sahip bulunan Cantekin, ilk ve orta öğrenimini kasabası olan Kâhta'da yapmış ve lise öğrenimini emekçi babasının demir balyozlarından sızan teri ile Adıyaman'da tamamlamıştır. 64 - 65 öğretim yılında İstanbul Orman Fakültesi'ne girmiştir. Lise sıralarında ruhuna işliyen devrimci fikrinin devamını fakülte hayatında binbir güçlükler içerisinde vermeye çalışmış, bir çok yerlerde bağımsız sosyalist Türkiye için kavga vermiş, açlık grevlerine katılmış, cemiyet faaliyetlerinde bulunmuş, aynı zamanda kendi duygularını yansıtmak için Kâhta Hür Fikir Gazetesi'nde AÇ HARMANI, AH ŞU BAŞLIK, NATO ve TÜTÜN İŞÇİLERİ hakkında yazıları ile birlikte İstanbul'da Adıyaman Yüksek Tahsil Gençliğinin tertiplemiş olduğu Çağrı Gazetesi'nin sorumlu müdürlüğünü almış, sömürücü emperyalizme ve onun uşaklarına makaleleri ile ağır silleler vurmuştur.

Emperyalizm uşaklarının tutulmuş kiralık katilleri ile öldürtülen, fakat kalbimizde yaşıyan devrimci Cantekin, Geyve'de staj sırasında iken 12/12/1968 tarihli mektubu ile «BANA KÂHTA'DAN YAZ; TAŞINDAN, İNSANINDAN CANIM KÂHTA BİRGÜN SEN DE SOSYALİST OLACAKSIN VE BEN BUNU GÖRECEĞİM BUNA İNANIYORUM» diyor ve devam ediyordu «GELEN MUTLU GÜNLER BİZİMDİR. NE SAVCILAR, NE DE SATILMIŞ MİDELERİYLE DÜŞÜNENLER ENGELLİYEBİLİR, GELECEK PROLETARYANINDIR».

Adıyaman'ın Kâhta İlçesi'nden genç devrimci Mehmet Cantekin'in vurulurken hemen yanında olan genç kardeşi, omuzdaşı, kavga arkadaşı Fahri Aral büyümüş gözleriyle bunları anlattı. Sonra biraz soluklandı. Durdu. Konuşmadan bir süre bakındı.

— Böyle ateş edebilenler ancak profesyonel silah kullananlar olabilir. Ya okul patronu kiralık katil tuttu. Ya da ateş edenler polisti.

Bunları söylerken hiçbir yadırgaması yoktu. Devletin güvenlik görevlilerinden bazılarıyla, kiralık katiller arasında hiçbir fark yoktu devrimci üniversite öğrencilerine göre.

Genç üniversiteli öğrencinin bu yargısını açıklamasından daha 48 saat geçmeden bir başka olay meydana geldi. Hürriyet meydanında devrim şehidi Turan Emeksiz'in anıtının hemen yanında, üzerinde tabanca olduğu iddiasıyla tutuklanmak isterken kaçan, Mustafa Taylan Özgür'ün arkasından ateş eden sivil polis memuru, devrimci genci öldürdü.

Çevredeki gençler, halk, yeni bir kan gördü. Ölüm gördü. Hem de devrimci gençler karşısında, adliye karşısında, Türkiye halkları karşısında hesap verme korkusunu taşımayan emperyalizm uşağı bir polisin tabancasından çıkan kurşundan gördü, bütün bunları.

Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş, Duran Erdoğan, Ali Turgut Aytaç ve Mehmet Cantekin'in yanı bütün devrim şehidi kardeşlerimizin, kavga arkadaşlarımızın, omuzdaşlarımızın katillerinin yakalanmamış olmasının rahatlığı içerisindeki polis ateşledi silahını. Kurşunla inançları yok edeceklerine inanan bütün ağababalarının kendi küçücük kafasına soktuğu inançla ve hınçla. Bu kavganın kişilerin kavgası olduğunu sanarak her ölenin kocaman devrimci yüreğinin, kocaman devrimci bileğinin birçok yeni genç devrimciye bilek ve yürek olduğunu bilemeden öğrenemeden vurdu Özgür'ü.

Tanık olanlardan bir kısmı adliyede tanıklıklarını yazdırırlarken ümit birlik devrimci güçlerini, inançlarını, bilinçlerini artırdılar. Cantekin'in, Özgür'ün vurulup kanlar içerisinde **düşerken ellerindeki devrim bayrağı daha bir güzelleşmiş olarak yeni kardeşlerinin eline geçti.**

Rotatifler yalan söyledi devris gün. Bazı polislerin kendi ellerine tutuşturuverdikleri bültenlere imzala-

KATLETTİ!

... yüz metreden fazla mesafedeyken patladı. Sonra bir makineli tüfek ... Ancak düşerken tutabildim, yaralanmıştı sanki. Küfrettim...

...rını atan yazarlar yine sürdürdüler alışkanlıklarını. **«Polise tabanca çekti de onun için vuruldu»** dediler. **«Okulun tembel öğrencisiydi»** dediler.

Kocaman koltuklardaki küçücük adamlardan başlayıp, sıra polisine kadar uzanan bir zincir içerisinde bu cinayetlerin hesabını sorulmaz sanarak devrimci gençler karşısında terör estirmeğe kalkıyorlar. Devrimlerin durdurulmazlığını, devrimcinin susmazlığını bilmiyerek matla, devranın döneceğinden, hesabın sorulacağından korkmadan yapıyorlar bunu.

Hürriyet Meydanı'nda bir katil polisin kurşunuyla şehit düşen genç devrimci Mustafa Taylan Özgür (sol üstte), Ankarada'da Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde Komer'in arabasının yakılması üzerine sanık olarak sevkedildiği mahkemede (yukarıda). Polis kurşunuyla vurulan Mustafa Taylan Özgür götürüldüğü hastanede de laubali bir şekilde ameliyat edilmiş ve kurtulamayarak ölmüştür. (Solda)

Tarih bilmedikleri, devrimci mücadelenin ne demek olduğundan habersiz bulundukları için bunu sürdürüyorlar. Terörün, tabancanın, kurşunun devrimci beyinlere, yüreklere, bileklere üstün çıkacağını sanıyorlar.

Ve her zaman olduğu gibi yine aldanıyorlar...

Onun için kendi yetiştirdikleri el ele birlikte hareket ettikleri silahları geri tepiyor. Komandolar ümmetçilerin eline geçen M.T.T.B.'yi bombalıyor. Ve ümmetçi gençliğin kalesinin cephaneliğinde saatler süren patlamalar sırasında aynı binada yatmakta olan bir genç ölüyor. Ya da yine geçtiğimiz hafta içersinde tabancalarını çeken polisin yetiştirmesi, gelişmesine iktidarın göz yumduğu komandolar matbaa basarak başbuğları Türkeş aleyhindeki bir yayını kaçırıyorlar. Devrimcilere karşı kurdukları silah başka yönlerde patlıyor...

Bu yüzden polisi doğrudan doğruya silah kullandırarak gençlerin karşısına dikiyorlar. Silahlarını öldürmek için ateşliyorlar. Silahlarını susturmak için ateşliyorlar. Silahlarını sindirmek için ateşliyorlar.

İktidar bütün bu olanlara ağababası Amerika'dan aldığı icazetle göz yumuyor. Ölümlere ortak oluyor. Silahların ne için, kime karşı, nasıl kullanılması gerektiği yolunda hiçbir tedbir almadan yada başka bir deyişle devrimcilere karşı çevrilmesine göz yumarak, bir sfenks gibi suskun duruyor.

Bütün bu ölümlerin hesabının sorulacağından, devrimin durmazlığından, devrimcilerin susmazlığından habersiz adamların iktidarı olmada devam ediyor.

İktidarlarını, devrimcilerin kanlarını akıtarak, gençleri polislere vurdurarak kuvvetlendireceklerine inanıyorlar. Vedat Demircioğlu'nu kim öldürdü? Atalay Savaş nasıl öldü? Duran Erdoğan'ı vuran kim? Ali Turgut Aytaç'ın katilleri nerede? Mehmet Cantekin nasıl vuruldu? Mustafa Taylan Özgür'e karşı silahı kim ateşledi? sualleriyle bir daha karşılaşmıyacak gibi hareket ediyorlar.

Bu böyle sürmez iktidardaki beyler. Bu böyle sürmez öğrenci kurşunlayan polisler. Bu böyle sürmez...

Gün olur. Devran döner. Güneş şavkır. Döp olur...

Osman S. AROLAT

Komandoların Kurbanı

Polis solcu gençlere karşı kanlı avı sürdürürken, polisle işbirliği halindeki komandolar da, kendileri gibi düşünmeyen, finans - kapitale uşak olmayan herkese karşı terör teşebbüslerine girişmektedir. Nitekim MTTB seçimlerini yitirdikten sonra hınçlarını alamayan komandolar, geçen hafta Birlik binasını bombalayarak Mustafa Bilgi adındaki genci (solda) öldürmüşlerdir. Siyasi kanaati ne olursa olsun, Mustafa Bilgi de, Türkiye'de artık polisiyle, komandosuyla kanlı dişlerini gösteren kaba faşizmin kurbanıdır.

Ölüme Bayram

— Devrim için ölenlere —

Dünden:

Bir darağacı kurulur
Körpecik dallardan,
Belli aceleye geldiği.
Sabah güneşinin kızılığı
Mavi gözlerimizi doldurur.
Börtü böcek susmuş,
Bıçak açmaz ağzını.
Göğün mavi gözleri ağlamaklı.
Yürekler kahır dolu.
Tüyler diken diken, ok gibi.

Senin için yapılmadıydı
O sağlam urgan, inan Abdalım.
Gönül ölümlerin en güzelini
Kucaklayacaksın şafak sökende.
Sanatçı ellerimiz,
Ellerimiz, işliyecek adını
Güneşin kanıyla uzaya.
Ve de güneşi çalmanlara
İleteceğiz gelecekte.
Tezelden.

Bugünden:

Mor dağlara güneş inende
Gülüyordu Tunceli Sokakları,
Gülüyordu İstanbul Sokakları.
Akan kanlar gülüyordu
Al yuvalarına dek.
Toprak çatlaktı,
Kuruyordu
Açtı
Doyuruyordu toprak.

Yığın yığın
Harman oluyordu dertler.
Ağustos güneşince
Sarıydı ekinler.
Bir türküydü, yöremize gelen
Yüzyıllar ötesinden.
Kısır yakınmalara bir sondu,
Bir tatlı meltemdi
Duyguları coşkulayan.

Sicim sicim yağan yağmur
Engellemede olsun varsın.
Varsın bir bora kessin
Önümüzü isterse.
Yaşamak,
Yaşamak...
Görünür görünmez
Prangaları kırıyoruz.
Kırıyoruz.
Yırtıyor karanlığı
Söğüt dalı bıçağımız,
Türkülerimiz.

Zeki K. ERGİN

Gerçek mücadele

● Devrimci mücadelenin hızına ayak uyduramayan liderler, kendilerini aşan hareketi kontrolden aciz kalınca mücadeleyi kendilerine uydurmaya çabalarlar. Ne yazık ki, kötü örnek vermede özel kabiliyetleri olan büyüklerimiz, bu kez de o aşırı tanrı vergisi kabiliyetlerini cömertçe kullanmışlardır. Milli Demokratik Devrim ise, bildiğimiz gibi, yeni bir konu değildir. Hazretlere ortaya çıktıklarında kendilerine itibar edilmezken, ne zaman ki olayların hızı karşısında liderlerimiz tepetaklak oldu, işte o zaman beyler güç kazandı, palazlandı. Hareketi saptıran yöneticilere karşı bir mücadele gerekli idi, ama böylesi değil. Bireysel min için- tarihin kendilerine vermek istemediği görevi zorla almak isteyen Millici -dilim varmıyor- liderler, Türkiye'yi zorla kitap satırlarında anlatılan şartlar içindeymiş gibi göstermekle hiçbir şey kazanmazlar, tersine kaybederler. Kendileri kaybettiği gibi, hareketi de en azından geciktirirler. Tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye istiyorsak, birlik olarak ülkemizde sosyalizmin gerçekleşmesi uğrunda savaşalım. Zira tam bağımsızlık ve gerçek demokrasi yalnız sosyalizmle mümkündür. Ötesi, laf salatası...

ORHAN T. TEKELİ
(Ankara)

İşte temsilcilerimiz

● Aradım onları. Buldum. Altı Türk yazarını. Sevindim doğrusu, kıvanç duydum... Orada, bir Alman kentinin halk kitaplığındalar. Kim bu yazarlar? Fakir Baykurt (Die Rache der Schlange - Yılanların Öcü), Dede Korkut (Buch des Dede Korkut - Dede Korkut Masalları), Yakup Kadri (Fremdling - Yaban), Yaşar Kemal (Anatolischer Reis - Teneke, İnce Memed), Aziz Nesin (Der Unheilige Hodscha - Sahte Hoca), Nazım Hikmet (In Jenem Jahr 1941 - 1941 yılında, Ein Komischer Mensch - Bir Komik Adem).

İSMAİL KAHRAMAN
(Frankfurt - Almanya)

Koşulları bilmek...

● Türkiye'de strateji tartışması açıldıktan sonra, dünya ve yurt koşulları bir yana atıldı. Başka ülkelerden örnekler verilerek devrimci hareket yön çizilmek isteniyor. Oysa bugün Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu bir çok dış ve iç sorunlar var... Kendilerini strateji tartışmalarının ateşine kaptırmış olanlar, bu gerçekleri adeta görmezlikten geliyorlar. Türkiye'nin anti - feodal mücadele aşamasında olduğunu ileri süren işçi sınıfının tarihi ve bilime dayanan öncülüğünü hiçe sayan dostlarımız, neden acaba İstanbul'da toplanan dünya kapitalistleri kongresine eğilmek, asker kadroyu kapitalistleşmeye iten ordu yardımlaşma kurumunun durumunu incelemek, Doğu meselesi üzerinde durmak, Kıbrıs sorununu gerçekçi bir şekilde çözümlemek zahmetine katlanmazlar. Anti - kapitalist ve anti - emperyalist bir mücadele veren ANT, bu konuları gerçekten büyük bir cesaretle didik didik etmiş, bilmediğimiz gerçekleri gözlerimizin önüne sermiştir.

HÜSEYİN KÖPRÜLÜ
(Samanpazarı - Ankara)

Milli Demokratik Devrimcilere...

"Yarın buğdayı biçmek için harmancıları hazırlamalıyız"

BİZ bu yazımızda, Milli Demokratik Devrimcilerin Türkiye'deki üretim ilişkilerine değgin görüşlerinin ve önümüzdeki devrimci aşamanın sosyalist çizgiden geçmeyeceği konusundaki önerilerinin eleştirisini yapmayacağız. Bunlar üzerinde yapılan incelemelere yeni katkılarda bulunaca_.mızı sanmıyor ve,

«Toprak ağası ulusal ve uluslararası pazarlar için üretim yapmaktadır.» (1) tezi ile kapalı ekonomi sisteminin etkinliğinin kalktığını ve,

«Türkiye'nin emperyalizme açılmasından sonra feodal üretim ilişkilerinin etki alanı aynı dahi kalmamış gittikçe daralmıştır ve bu süreç devam etmektedir.» (2) tezi ile üretimde feodal ilişkilerin yarı feodal ve de giderek kapitalist üretim ilişkilerine dönmüştüğünü ve,

«1951'den beri memleketimiz yabancı kapitalistlere açılmış ve o zamandan beri birçok yabancı sermaye yatırımı da yapılmıştır. Bundan ötürü memleketimizdeki kapitalist sınıfa -yada özel sektöre- bu yabancı kapitalistleri de dahil etmek lazımdır.

«... yerli kapitalist, sınıfı gereğince atılgan ve becerikli olmadığından, kolay üretim yollarına sapmış ve parçaları yada esas maddeleri dışarıda yapılan montaj yada benzeri sanayiler kurmuşlardır. Bu tip sanayiin tamamiyle yada çok büyük ölçüde yabancı sanayle bağlı olacağı açıktır. İşte Türkiye'deki kapitalist sınıf bir de bu sebepten ötürü yabancı kapitalist sınıflara bağlıdır.» (3) tezi ile ortaya çıkan **«Antiemperyalist mücadele, antikapitalist mücadele, yani sosyalist mücadele ile birlikte yapılır»** gerçeğini, yadsınılmalarının olasızlığınca kabul ediyor ve bu yoldaki uğraşı paylaşıyoruz.

Bizim üzerinde durmak istediğimiz konu, yukarıda sıraladığımız alt yapı gerçeklerine karşı çıkan Milli Demokratik Devrimcilerin, bu karşı çıkışlarını devrimci eylemi yozlaştırmağa değin götürerek, sosyalistlere, emekçi halka sosyalizmin «S»sinden dahi bahsetmemeyi yeğlemeleri ve bu yeğlemenin ışığında bambaşka bir anlam kazanan **«Geniş Cephe»** çağrılarıdır.

Düştükleri küçük burjuva bataklığından kurtulmalarına bir neden olabilirse bu çabamız, ne mutlu. Ne var ki bu olgu, giderek bilimsel sosyalizmi kabullenmiş olmakla orantılıdır...

Son söz emekçilerin ve onların sınıf öğretilerine hizmet edenlerindir.

Şimdi,

1 — Türk Solu gazetesinin 53. sayısına ek verdiği Milli Demokratik Devrim broşürünü ve

2 — Milli Demokratik Devrimin Türkiye kuramcılarından Muzaffer Erdost'un yine Türk Solunda, bu kez 43, 44, 45. sayılarında yayımlanıp daha sonra bir kitap haline getirilen **«Türkiye Sosyalizmi ve Sosyalizm»** adlı, iddialı öneriler taşıyan yazıları inceleyelim.

«Bağın üzümünü tatmak için»

Milli Demokratik Devrim ekinde bizim konumuzu ilgilendiren oldukça ilginç bir bölüm var: **«Bağın üzümünü tatmak için»** bölümü... Bu bölümde, bağı saran yabani otlar emperyalizm, bağı yaban otlarından arıtmak Milli Devrim ve yaban otlarından arıttıktan sonraki sosyalist çaba, yeni fide dikimi Demokratik Devrime benzetilerek şöyle deniliyor:

«Bağın üzümünden yemek isteyen, pekmezinden, şarabından tatmak isteyen kimse, ilk önce yabani bitkileri köklemek, tarlayı sürmek ve böylelikle bir sonraki aşamaya, fidelerin dikilmesi aşamasına ulaşmak zorundadır.» (4)

— Milli Bağımsızlık mücadelesi, sosyalist mücadele ile birlikte verilir- tezine karşı ileri sürülen ve sosyal olayları tarımsal açıdan işleyen bu antitez, ilk bakışta son derece mantığa uygun ve karşıtı olasız gibi görülüyor. Olasızlığına olasız ama, işin bir de aması var...

Ve gelelim işin amasına...

Bu benzetme, Lenin'in **«Ne yapmalı»** adlı kitabından ve giderek aynen alınmıştır. Alınmıştır ama, en önemli bölüm -ki üzerinde ısrarla durduğumuz sorunu kapsayan bölüm- «ES» geçilmiştir.

Lenin'i doğru dürüst dinleyelim...

«Ne **Yapmalı?**»nın 144. sahifesinde şöyle diyor Lenin:

«Kısacası bizim görevimiz, yaban otuna karşı mücadeledir. Saksılarda buğday yetiştirmek bizim işimiz değildir. Yaban otlarını yolarak tarlayı buğdaya hazırlarız. Ve Afanasin İvanoviçler ve Pukherya İnanovnalar -Bu iki isim Gogol'un eski zaman beylerinde anlatılan eski zaman taşra toprak sahipleridir.- saksıdaki ekinlerine bakadursun. Biz sadece bugünün yaban otlarını biçmek için değil, -dikkat edin- <u>YARININ BUĞDAYINI BİÇMEK İÇİN DE HARMANCILARIMIZI HAZIRLAMALIYIZ.»</u> (5)

— altını biz çizdik —

Ve soralım:

Bağcı dostlarımız acaba neden salt bağı temizlemek gereği ile yetinmişlerdir de, bağın üzümünü kesecekleri, yani sosyalist güçlerin üzerinde durmamışlardır?

Onlar sorumuza cevap arayadursun, **«Bundan ne çıkar?»** diye düşünebileceklere çıkan çapanoğlunu göstermeğe çalışalım.

Bunun için de elimize, Türk Solu'nun yukarıda değindiğimiz 43, 44 ve 45. sayılarını alalım.

Muzaffer Erdost, **«Türkiye Sosyalizmi ve Sosyalizm»**inde, Atatürk önderliğinde verdiğimiz ilk kurtuluş savaşını, yani Milli Devrimi örnek alarak diyor ki:

«Ulusun milli bağımsızlık mücadelesine katılacak güçlerini -Yine Erdost'a göre bunların içinde Milli burjuvadan bürokrat sınıfa değin emekçi sınıftan köken ve yarar noktaları apayrı güçler de vardır- **sosyalist olmayan bir devrim döneminde** -yani milli devrim arefesinde- **sosyalist devrimci şiar altında antiemperyalist çevreden uzaklaştırmak demek, yakın tarihimizin bu dersini unutmak demektir.»** (6)

Toplarsak, Erdost, emekçi olmamasına rağmen bizimle, emekçi sınıfı ile milli devrime değin gitmekte kendi sınıf açılarından yarar gören burjuva kökenli veya burjuva inanışlı katları ürkütmemek için, hazır önümüzdeki devrim sosyalist devrim de değil (!) iken, emekçi sınıfa sınıf ideolojisinden, kısası ile sosyalizmin «S»sinden dahi konu edilmemesini öneriyor! Böylelikle de:

«1 — İç ve dış sermayenin emrindeki bazı sarı sendika önderlerinin oynadığı olumsuz rol,

«2 — Köy menşeli ve hâlâ köyle bağını kesmemiş işçilerin büyük bir yekûn tutması,

«3 — Bazı sanayi sektörlerinde işçilerin küçük ve süresiz işletmelerde çalışmaları,

«4 — Egemen çevrelerin türlü yollardan işçi sınıfının siyasal bilince varmasını önlemeğe çalışmaları,

«5 — Amerikan sendikalarının Türk sendikaları üzerindeki nüfuzu» (7) şeklinde kendini gösteren işçi sınıfını politik bilince ulaştırma yolundaki engellere bir yenisini ve de en büyüğünü eklemiş olmuyor mu?

Olur mu böyle saçmalık?

Hayır!

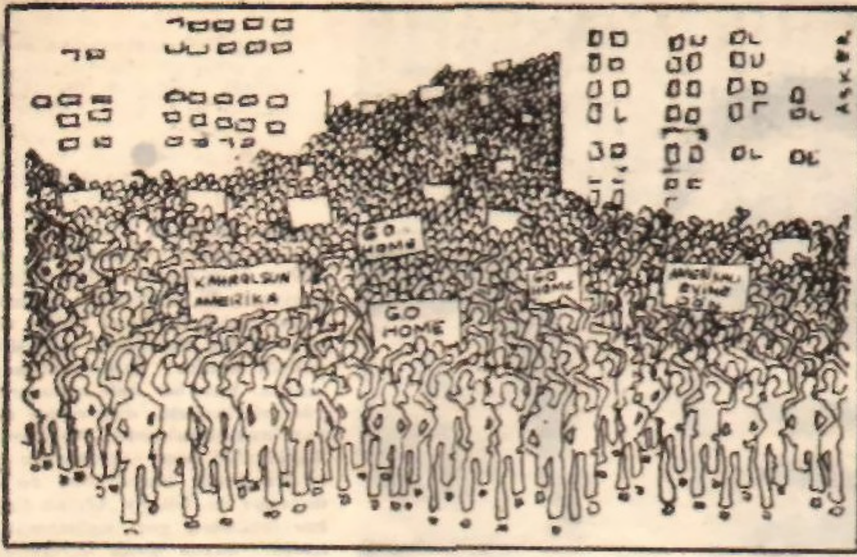
Evet biz, emekçi katını eyleme salt niceliği ele alınarak çağırmağa gelen bu burjuva saçmalığına hayır diyoruz. Milli devrim bir son değil, sonun başlangıcıdır çünkü. Ve başlangıç ile son: Antiemperyalist ve antikapitalist mücadele birbirinden ayrılamaz, grift iki olgudur. Emekçi kitlelerini de, sonun başlangıcına sınıf bilinçlerinden yoksun itmeğe kimsenin hakkı yoktur. Hele hele bu işi sosyalizm adına yapmağa kalkışmağa...

İşte bunun için hayır diyoruz.

Sonu elden geldiğince garantiye alabilmek için, emekçi kitlelerin büyük çoğunluğunun sınıf bilinçlerine varmış olmaları gerekmektedir. Bu gereksinme, HARMANCIYA duyulan gereksinme, TARLA'nın kısa bir süre sonra olmadı baştan ayrık otları ile dolmasını önleyebilmek içindir.

Biliyoruz ki, milli devrim gerçekleştikten sonra, milli devrime değin o-

muz omuza çarpışmış emekçi sınıflar ile burjuva inanışlı ve kökenli sınıfların yararları karşı karşıya gelecektir. Kısa bir süre önce ulusal uğraşı birlikte vermiş bu iki sınıf, bu kez karşılıklı sınıf uğraşı verme durumuna gireceklerdir.

Tarih böyle diyor.

Ve yine tarihte, emekçilerin sınıf bilinçlerine ulaşmadan, diğer sınıflarla giriştikleri ulusal savaşların bitiminde, karşı sınıfın önerilerini benimsedikleri görülüyor. Sosyalist bilinçten ıraklıkları ve şartlanmış usları bunu son derece doğal kılmaktadır...

Niceliğin nitelikle birleştirildiği uğraşıların sonuçları ise ortada.

İşte biz bunun için «hayır» diyoruz emekçilerin sınıf bilinçleri aşılanmadan Milli Devrimci eyleme çağrılmalarına. Niyetimiz yok yumuşak elleri ile işin üstesinden gelemeyeceklerini anlayan, emekçi ve sınıf doktrinleri sosyalizmden gayrısına inananlara emekçilerin nasırlı yumruklarını bilinçsizlik tepsisinde sunmağa!... Biliyoruz çünkü bu koşullar altında Milli Devrimi takiben tüm köprü başlarını ele geçirecekleri mutlak olan sayın müttefiklerimizin (!) sosyalizme karşı takınacakları tutumu.

Unutmayalım Birinci Kurtuluş Savaşı sonrasını ve «Onbeşleri».

Atatürk taktiği yanlıştı demek istemiyoruz. Bu noktada beraberiz Erdost ile... Ne var ki, birinci kurtuluş savaşımız ile vereceğimiz ikinci kurtuluş savaşımızın nitelikleri bambaşkadır. Ancak anlamadığımız, sayın Erdost'un nasıl olup da bu gerçeği kabul ettikten sonra sosyalizmin «S»sini üstüne üstlük yine sosyalizm adına yasaklamağa kalktığı ve harmancıları sepete koyduğudur.

Bakınız Erdost ne demekte ve ne gibi bir noktaya çıkabilmekte:

Erdost, 1. Kurtuluş savaşımızda ülkenin «İMHA» tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğuna, ve tüm sınıfların ideolojik ayrılıklara bakmağa vakit bulamadan «BEHEMMAHAL» birleşme zorunluluklarından hareket ettiklerine, amacın salt «MİLLİ DEVRİM» olduğuna değindikten sonra, şöyle devam ediyor:

«Bu gün durum değişiktir. Ulusu imha etmek isteyen işgalin yerini, ulusu muhafaza ederek, onun emeğini ve zenginliklerini sömürmek isteyen emperyalist sömürü almıştır. Yani düşmanın düşman niteliği değişmiştir.» (8)

Yine soralım:

Düşman niteliğinin değişmesine koşut, savaş niteliğinin de değişmesi gerekmez mi?

Tartışmasız değişir.

Sosyalist açıdan ne gibi bir özellik taşır yeni stratejinin hedefi?

Yine tartışmasız ve yukarıda değindiğimiz gibi, sonun başlangıcında sonu garantiye alabilmeği...

O halde ne demeye geliyor emekçi katlarına sosyalizmi anlatmayı yasaklamak?... Birinci kurtuluş savaşında «BEHEMMAHAL»lik yüzünden yitirilen bu olanağı bu kez gerekçesiz yitirerek son amacı çıkmaza sokmak?

Bu ne demek bu?

Türkiye Sosyalizmi adlı kitabında Aybar'ı küçük sermayeyi koruduğu için kınayanlar, özel teşebbüse karşı proleterlere sosyalist bilinci vermemizi, özel teşebbüsü ürkütmemek için yine kınıyorlar!... Acaba neden düşünmüyorlar ki, Aybar da kendileri ile bir olmuştur da, özel teşebbüsü «Sosyalist olmayan bir devrim döneminde ürkütmemek (!)» için tutar gibi görünmektedir?!... Sonra, sosyalizmin «S»sinden dahi korkan milli burjuva yandaşlarını Aybar'ın bu görüşünü dahi hafif bularak ne kadar da çok korkutacakları akıllarına gelmiyor mu? Ne tedbirsizlik bu?...

Arkadaşlar, görüyoruz ki, geniş cepheciler sorun tek sosyalist partiyi yıpratma sorunu oldu mu, en küçük fırsatta en büyük «Troçkist» kesiliveriyorlar. Üstüne üstlük bırakın sosyal, tüm mantık kurallarını da çiğneyerek, tümdengelim yerine tüme varım metodunu uyguluyor ve koca bir örgütün yaptığını, yapabileceğini, o örgüte bağlı tek kişinin yaptığı ve yapabileceğinde arayıp buluyorlar. Ayıp şey bu.

Sonuç

İş çığrından çıktı çıkacak... Kendimize gelelim. Türkiye'mizde bir sosyalist parti var. Ve sosyalizme inanmış pek çok bilinçli arkadaş hazır, hizmet için bekliyor partide. Aramızdaki anlaşmazlıkları, sosyalizmin ışığı altında bir bilimsel neticeye bağlayacağımıza inanıyoruz. İnanmaktan öteye zorunluyuz buna. Gerçek bir sosyalist partiye, giderek bugünkü koşullarda fazlasıyla gereksinilmektedir.

Tarihi bir görevimiz var: Sosyalizmi emekçilere indirme, emekçileri eğitme, emekçilerle beraber eğitilme görevi... Emekçi sınıfların kendinden gelmediğini, sınıf bilinci haline getirme görevi... Biliyoruz ki, emekçi sınıfının kendinden gelmediği sınıf bilincine oturtulmadıkça, hiçbir eylemi onun gerçek sınıf uğraşı olamaz! Ve:

«Devrimlerde olduğu gibi, milli kurtuluş harplerinde, demokrasi savaşlarında da yığınların rolü çok önemlidir. Zira diğer birçok memleketlerde olduğu gibi, bizde yapılan denemeler de, yığınların bilinçli savaşı ve desteği olmadığı yerlerde toprak reformu, vergi reformu, yerli yabancı özel mülkiyetin millileştirilmesi, siyasal hak ve hürriyetlerin sağlanması gibi tedbirlerin ya kâğıt üstünde kaldığını, yada sınırlandırıldığını veya kısa bir süre içinde yok edildiğini göstermektedir.» (9)

Bize kalırsa, İşçi, köylü ve onların bilimsel yandaşları ve sosyalizmi tüm aşamaları ile peşinen benimsemiş kitlelerden bir büyük güç kurmalıyız. Ve işte bu büyük sosyalist güçtür ki, antiemperyalist ve antikapitalist uğraşı gerçekleştirecek, arınmış toprağın başka emeller için kullanılmasına izin vermeyecek ve ekecek buğdayı, biçecek buğdayı... YABAN OTLARINI bir daha ürettirmeyecek!.

Ve ancak o zaman olasılık kazanabilir Milli Demokratik Devrimcilerin çağrısı. Ancak o zaman antiemperyalist tüm güçlerle bir noktaya değin iş birliğine gidilebilir. O zaman kollar sıvanır, bilinç tepsisinde uzatılır nasırlı yumruklar. Ve ancak o zaman sosyalist kelimesini değil ağzımıza, isterlerse tek harfini kitaplığımıza dahi sokmayız. Çünkü bu susuşta, gelecek haykırışın hazırlığı vardır. Bilinçsizliğin bönlüğü değil! Alınan geri adım, yürüyüş ile koşu arasındaki dönüm noktasının saptamı içindir. Apışıp kalmanın belirtisi değil!

Etmeyelim, eylemeyelim, erken ötmeyelim!

Bu arada, ötme koşullarını ne denli geciktirirsek, suç yine bizlerindir, onu da unutmayalım.

Bilimsel sosyalizmi en seri şekilde tabanın malı yapma yolunu bellemek zorundayız. Anlatacağız sosyalizmi. Kim ne derse desin...

Lenin'i dinleyelim :

«Sosyalist inançlarımızı bir an bile gizlemeden, halk önünde genel demokratik görevleri ortaya koymalı, bu görevlerin altını çizmeliyiz!»

1 — Yıldız Sertel «Türkiye'de İlerici Akımlar»
2 — Mehmet Selik «EMEK» Sayı: 5
3 — Sadun Aren «Ekonomi El Kitabı»
4 — TÜRK SOLU Sayı: 53 «M. D. L. eki»
5 — V. İ. Lenin «Ne Yapmalı?»
6 — Muzaffer Erdost «TÜRK SOLU» Sayı: 43
7 — Yıldız Sertel «Türkiye'de İlerici Akımlar»
8 — Muzaffer Erdost «TÜRK SOLU» Sayı: 43
9 — Yıldız Sertel «Türkiye'de İlerici Akımlar»
10 — Arthur Rosenberg «Bolşevizm Tarihi»

Mahmut Aydın GEDİKALİ

Biz de mi Amerikan Elçisini dağa kaçıralım?

Geçen ay, Amerika'nın Brezilya Büyükelçisi, bazı kimseler tarafından kaçırıldı. Büyükelçiyi kaçıranlar, hükümete şu ültimatomu verdiler: «Amerikan Elçisi elimizdedir. Şayet Büyükelçinin sağ olarak iadesini istiyorsanız, halen Brezilya zindanlarında yatmakta olan 15 siyasi suçlunun serbest bırakılması, ellerine pasaport verilip, uçağa bindirilip, Meksikaya gönderilmesi gerekmektedir. 15 siyasi mahkum, Meksikaya sağ salim ayak bastığında Amerikan Büyükelçisi serbest bırakılacaktır.»

Brezilya hükümeti her nekadar Elçiyi kaçıranlar hakkında «Bunlar bir avuç hayduttur. Özürleri kadar yer yakarlar» **dediyse de, hemen 15 siyasi mahkumu zindandan çıkardı, ellerine pasaport verip, uçağa bindirip Meksika'ya yolladı...**

Böylece «bir avuç haydut», hem 15 siyasi mahkumu özgürlüğe kavuşturmuş, hem de Brezilyayı yöneten despotların prestijini, içerde ve dışarda bir paralık etmiş oldu. Bir taşla iki şaheser kuş vurdular.

Şimdi bizi kara kara düşünceler alıyor... Tam 4 yıldır, Şadi ALKILIÇ'ın kurtarılması için yurt içinde ve yurt dışında çaba sarfediliyor. Yazılar yazıldı, mitingler, yürüyüşler yapıldı... Beynelmilel hukukçular dernekleri, Beynelmilel Basın Enstitüsü, Beynelmilel insan hakları örgütleri, Beynelmilel fikir suçluları af dernekleri, ünlü devlet adamları, filozoflar, yazarlar Cumhurbaşkanımıza, Başbakana, topyekun yöneticilerimize ALKILIÇ'ın yazdığı yazının 6 yıllık kürek cezasını gerektirecek nitelikte olmadığını belirttiler.

Nihayet Beynelmilel Kızıl Haç, Alkılıçla ilgilendi. Altmışına yaklaşmış bir adamın bir makale yüzünden zindanda yavaş yavaş ölmeye bırakılmasının, insanlıkla bağdaşmadığını açıkladı. Ve bu son Beynelmilel Kızıl Haç Kongresinin İstanbul'da toplanmasından yararlanarak, devrimci örgütler, gençlik ve insan olan her Türk Alkılıç için kampanya açtı.

Ama, artık anladık ki Alkılıç'a ettikleri muamelenin insanlık dışı olduğunu bizi yöneten efendilere anlatmaya imkan yoktur. Zira onlar bile bile, isteye isteye, tüm solculara göz dağı vermek için Alkılıç'ı zindanda ölüme mahkum etmişlerdir.

Arkadaşlar, dört yıldır en uygar yolları izliyerek Alkılıç kampanyasını yürüttük. Türkiye'yi yönetenlerin, içinde yaşadığımız düzene karşı çıkanlara gösterdikleri KİN amansızdır. Buna sayısız örnekler verebiliriz. Şimdi, Alkılıç kampanyasını sil baştan hazırlamak zamanı gelmiştir. Devrimci örgütler aralarında en büyük fırtınayı koparacak yolu kararlaştırmalıdırlar. Bundan böyle, Alkılıç için yapılacak her mitingin, her gösterinin, yazılacak her yazının, ortaya atılacak her eylemin yankıları ve etkileri çok kudretli olmalıdır.

İlla ki bizim de en son çareye başvurup, Alkılıç'ı kurtarmak için Amerikan elçisini dağa kaldırmamızı mi istiyorlar?

Selma ASHWORTH

Bugün dünyada resmen «ırk esasına göre» kurulmuş tek devlet olan Güney Afrika Cumhuriyeti'nde nüfusun çoğunluğunu teşkil ettikleri halde zenciler hiçbir ekonomik, sosyal ve politik hakka sahip bulunmamakta, tam bir köle muamelesi görerek insanlık dışı zulme maruz bırakılmaktadır. Ne var ki, Türkiye'de son zamanlarda girişilen terör hareketleri ve cinayetler de, Güney Afrika Cumhuriyeti'nden geri kalmamakta, hattâ bazen daha ileriye gitmektedir.

Türkiyede'ki zulüm Güney Afrika'daki teröre rahmet okuturken..

Hesap sormaya ne hakkınız var?

Mekin GÖNENÇ — *Venedikten yazıyor* —

GÜNEY Afrika Cumhuriyeti çeyrek asra yakın bir zamandan beri, toprakları üzerinde yaşamakta olan halk topluluklarını doğrudan doğruya **«ırkçı bir felsefe»** ile, yani vatandaşlarını resmen ırk ayırımına tabi tutarak, ülkenin sosyal, siyasi ve iktisadi yaşantısını aynı kaynaktan çıkmış bir **«Anayasa»** ile yöneten yeryüzünün tek ülkesi olarak bulunmaktadır.

Bu ülkenin çoğunluğunu teşkil etmekte olan Afrikalı zenci halk topluluklarının devletin siyasi yönetiminde tek bir söz söylemeye dahi hakları yoktur. Ülkenin anayasasına göre, parlamento ve hükümet yalnızca beyazlardan kurulmakta olup, ülkenin kaderi üzerinde, derilerinin ringi gözönüne alınarak **«üstün ırk»** olarak nitelendirilmiş küçük bir azınlık söz sahibi bulunmaktadır. Son derece zengin altın, elmas, gümüş, bakır ve diğer yeraltı ve üstü servetlerine sahip olan bu ülkenin tüm iktisadi ve mali kaynakları beyazların elindedir. Rengi siyah olanların ne kanunen ne de doğal olarak iktisadi hayatta söz sahibi olabilme olanakları tamamen yokedilmiştir. Ülkenin çoğunluğunu teşkil etmekte olan Afrikalı zenci halk toplulukları ortaçağdan bir baskı rejiminin çarkları arasında ezilmektedirler.

Statu Quo'nun ve dolayısı ile egemen sınıfların sömürüsünün devamı için, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin toprakları üzerinde 21 yıldan beri korkunç bir terör sürdürülmektedir. Bu ülkede **«kanun»** adı altında beyazların parlamentosundan öylesine rezil, öylesine utandırıcı kararlar çıkartılmış ve uygulanmıştır ki, bütün bunlar, gün gelecek insanlık tarihine birer yüz karası olarak geçeceklerdir:

● Güney Afrika Cumhuriyetine bağlı emniyet kuvvetleri sınırları içerisinde yaşayan istediği herhangi bir kişiyi, hiçbir mahkeme kararı olmaksızın tutuklayabilir ve bu kişiyi altı ay süre ile kimse ile görüştürülmeksizin nezarethanede yada ceza evinde tutabilirler. Herhangi bir olayda **«tanık»** durumunda olan kişiler için bile, aynı kanun maddesi uygulanabilmektedir. Tutuklu kişi avukatı ile bile görüştürülmez. Emniyet kuvvetleri ailesine bile, tutukladıkları kişinin nerede bulunduğunu söylemek zorunda değildirler. Bu konuda emniyet kuvvetleri son resmi merci olup, polisin üzerinde başvurulacak başka bir makam da yoktur.

● Hükûmet kuvvetleri istediği zenciyi evinden yaka paça götürüp, işçi sıkıntısı çekmekte olan herhangi bir kapitalistin iş yerinde çalışmaya mecbur edebilir. Zenci kanunen (!) buna **«hayır»** diyemez. Verilecek ücret üzerinde de söz hakkı yoktur.

● Kendi bölgesinden alınıp başka bir yerde çalışmaya zorlanan bir zenciyi ne karısı ne de çocukları istedikleri zaman görüp, ziyaret edemezler. Birlikte yaşamaları yasaktır. Yılda yalnızca üç gün için zencilerin eşlerine ve çocuklarına ziyaret hakkı tanınmıştır. Bu süreyi geçirenler ise, en az altı ay olmak üzere hapsedilirler.

● Zenciler mal mülk sahibi olamaz, beyazların bulunduğu bölgelere, kulüplere, eğlence yerlerine giremezler. Onlarla aynı semtlerde yaşayamazlar. Hattâ, bazı hallerde beyazlara zencileri öldürme hakkı bile tanınmıştır.

Bu yukardakiler Güney Afrika Cumhuriyeti'nin kanunlarından yalnızca küçük bir demet. Tam 21 yıldır bu ülkenin zindanları çeşitli işkencelere uğratılan binlerce mahkumla doldurulmuştur. Bu ülkeden kaçabilmeyi başarabilmiş mahkum yada tutuklular gerek kendilerine gerekse diğerlerine yapılan insanlık dışı işkenceleri bir bir kamu oyuna açıklayınca, Birleşmiş Milletler örgütü, çeşitli çevrelerin baskısı altında harekete geçmek zorununu duymuş ve 1965 yılında bu konuda resmi bir rapor hazırlamak üzere bir komisyon kurulup görevlendirilmesini, şayet iddialar doğru ise, Güney Afrika Cumhuriyetinin dünya kamuoyu önünde lanetlenmesini karar altına almıştı. Bu karar, Portekiz dışında, örgütün tüm üye devletlerinin oyları ile alınmıştı. Yani, Birleşmiş Milletler'deki Türk delegesi de, bu karar lehinde parmak kaldıranlar arasında bulunuyordu.

Bir seneden fazla bir zaman, çeşitli memleketlerdeki muhtelif tanıkları bizzat dinleyen komisyon üyeleri, topladıkları bilgi ve belgeleri 700 küsur sayfalık bir rapor halinde derleyerek, Güney Afrika dramını dünya kamuoyunun gözleri önüne sermişlerdi. Bu raporun tümünü inceledikten sonra, artık günümüzde bunlardan daha bayağı, bunlardan daha aşağılık, bunlardan daha rezil, bunlardan daha pespaye uygulamalarda bulunulamayacağını kendi kendime düşünmüştüm. Yazık, yanılmışım...

Önümde son üç haftalık Türk gazeteleri ve siyasi dergileri bulunmakta. Kanlı Pazar'dan, İstanbul'daki öğrenci liderlerine polis nezarethanelerinde yapılanlardan, Kayseri ve Eskişehir olaylarındaki tutumlardan vazgeçtik. Yalnızca Tunceli olaylarında, kendilerine vatandaşların her türlü güvenliği teslim edilmiş olan görevlilerin tutukladıkları kişilere reva gördükleri muamele, yukarda bahsini ettiğimiz, Türk hükûmeti dahil tüm dünyanın lanetlediği Güney Afrika Cumhuriyetinde bile zenci Afrikalılara yapılmamıştır.

Yukarda bahsini ettiğimiz Birleşmiş Milletler raporunda, insan dövme, süresiz tutuklama, kötü yemek verme, ailesi ile konuşturmama, yerine göre ağır işkenceler yapmak var ama, küçük çocukların makatına cop sokma, ayak sokma, tutuklunun ağzına, üstüne, başına işeme; saatlerce falakadan, yumruktan geçirme; bıyık yolma, saç yolma; sigara ile etlerini yakma; üç gün üst üste aç bırakma, kendisine namusu teslim edilmiş olan kadın vatandaşların hem de karakol odasında ırzına geçmeye kalkma, aynen bir eşkiya gibi yine aynı kadınları koruluğa götürmeye uğraşma, bilmem neyini çıkarıp kadının eline tutuşturmağa zorlama; hepsinden kötüsü, tabancasını suçsuz kişilerin üzerine boşaltıp katillik yapma YOK o raporlarda...

Bu derece hayvani hislerle güçsüz kişilere saldırılması karşısında, iktidarı ellerinde tutan politika cambazlarının tümüne soruyoruz:

Siz kendiniz böylesine bayağı ve kanun dışı uygulamaları önleyemez yada kasıtlı olarak görmemezlikten gelir ve yönetim olarak terörü teşvik edecek olursanız, sizin iktidar olarak, Türkiye ulusu adına Güney Afrika Cumhuriyetinden hesap sorup kendilerini lanetlemeye ne hakkınız var? Sizler kendiniz gırtlağınıza kadar günah ve suç içerisine gömülmüşken, Afrika'daki ırkçı devlete Donkişotluk taslamağa nasıl cüret edebilirsiniz? Bunu onlara sormak yalnızca ilericilerin hakkıdır beyler, sizin gibi gerici bir iktidarın değil!

Dün Güney Afrika Cumhuriyetinin lanetlenmesi hakkında oy veren Türk temsilcisi, hâlâ Birleşmiş Milletlerde Türkiye'yi temsil etmektedir. O zaman kendisine bu hususta direktif vermiş olan kişi, bugün yine başbakanlık koltuğunda yedi kat olmuş ensesi ile oturmaktadır. Şayet o günkü kararlarında samimi idiyse, Tunceli o-

RODEZYA'NIN ZORBA BAŞBAKANI IAN SMITH
— Çekoslovak olaylarını kınayanlar, buna ne diyor? —

layların da halkına uyguladığı o rezil maddi ve manevi işkencelerden dolayı suçları olan emniyet mensuplarını cezalandırır yada görevinden çekilip gider. Zira, Türkiye'yi Güney Afrika Cumhuriyeti ve hattâ ondan da daha utanç verici bir seviyeye düşürmeğe kimsenin hakkı yoktur.

Rodezya için neden susuyorsunuz?

1 Ekim günü toplanacak olan Rodezya parlamentosunun gündeminde yeralan ilk kanun tasarısı, geçen haziran ayı içerisinde yapılan referandum ile onaylanan yeni Anayasa. Ian Smith'in yeni anayasası parlamento tarafından onaylandıktan sonra, Rodezya, Güney Afrika Cumhuriyetinin yanıbaşında, ırkçı devlet yönetimini «resmen» kabullenmiş ikinci bir Afrika ülkesi olarak yeralmış olacaktır.

Tamamen emperyalistlerin perde arkası oyunları ile, kısacası Washington kuklası Wilson hükümetinin her türlü samimiyetten uzak ve iki yüzlü kalleş politikası ile, 4 milyonun üzerindeki zenci Afrikalının sosyal; siyasi ve iktisadi yaşantıları bugünlerde kayıtsız şartsız olarak ülkenin 250 bin beyaz'ının ellerine geçmiş olacaktır.

Yeni anayasanın esaslarına göre, Rodezya'nın idari şekli bir Cumhuriyet olacak, cumhuriyetin bir Başkanı, Meclisi ve Senatosu bulunacaktır. Meclisin 66 üyesinden 50'si mutlak surette beyaz ırklı Rodezyalılar tarafından teşkil edilecek ve zamanla (yani balık kavağa çıktığında) aradaki fark zenciler lehine kapatılacaktır. Yine aynı anayasa hükümlerince, aradaki farkın kapatılması, zencilerin de beyazlar kadar gelir vergisi vermelerinden sonra düşünülecektir. Şu anda ülkenin tüm servetleri beyazların elinde bulunduğuna (Zencilerin Rodezya hükümetine ödedikleri gelir vergisi, ülkeden toplanan tüm vergilerin 0,5 idir) ve zencilerin bu imkanlara kavuşmaları kesinlikle önlendiğine göre, egemen sınıflar ve onların sözcüsü Ian Smith adeta dünya kamuoyu ile alay etmektedirler. Senatoya gelince, 23 üyenin 10'u, meclisteki 50 beyaz milletvekili tarafından seçilecek beyaz ırklı Rodezyalı, 10'u Kabileler Konseyinin seçeceği Afrikalı kabile reisleri ve diğer 3'ü de Cumhurbaşkanı tarafından tayin edilecek herhangi ırk mensuplarından (tabiatiyle beyaz) olacaktır. Kısacası, yukardaki maddelerin bir anayasa hükmünden ziyade, 4 milyon zencinin haraç mezat Rodezya'nın egemen sınıflarına satıldığını kamıtlayan bir belgeden başka bir şey olmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Ian Smith Londra'ya başkaldırıp, uzun bir zamandan beri planladıkları yeni devletin temellerini kurmaya atıldığında, Wilson hükümeti her türlü uyutma politikasına baş vurarak, Rodezya sorununun gerçekçi ve radikal bir yolla çözümlenmesine engel olmuştu. Mevcut İngiliz yasalarına göre, Ian Smith'in davranışı katıksız bir «isyan» hareketi olarak nitelenerek, Rodezya'ya asker gönderilip Smith'in kanun dışı yönetimine bir son vermek gerekirken, Wilson hükümeti bunu yapmamış, işi alelacele Birleşmiş Milletlere havale edivermişti.

Daha önceki benzer tarihi olayları ve bunların gelişimini inceleyen herkes, Birleşmiş Milletlerin almış olduğu iktisadi boykot kararlarının Rodezya'nın asi hükümetini dize getiremiyeceğini çok iyi biliyordu. Zira, ihtiyacı olan petrol, ham madde ve sanayi ürünlerini, Rodezya kendisi ile sınır komşusu olan Portekiz Mozambik'i ve Güney Afrika Cumhuriyeti yolları ile kolaylıkla temin edecek ve yine aynı ülkeler kanalı ile kendi ürünlerini dış pazarlarda satarak adeta dünya kamuoyu ile alay edecekti. Kısacası, Wilson hükümeti ve emperyalistler danışıklı dövüşerek 4 milyonun üzerindeki Rodezyalı zencinin insanlık haklarını satışa çıkarmışlardı. Zengin altın, elmas, gümüş, bakır, manganez ve diğer madenlere sahip olan Rodezya'nın, ilerde bir zenci yönetimine geçmesini kendi iktisadi çıkarları için emniyetli bulmamışlar, kendileri ile aynı siyasi ve iktisadi felsefeyi benimsemiş olan beyaz derili ortaklarının ellerine yönetimi gürültüsüz patırdısız bir şekilde aktarmak istemişlerdi. Üstelik İngiltere'de ve Amerika'da yaşamakta olan egemen sınıfların Rodezyada geniş mali ve iktisadi çıkarları varken, artık bir sirk arslanından farksız bir hale gelmiş olan İngiliz hükümetinin Rodezya'ya asker gönderebileceğini akıldan geçirmek bile, kişinin kendi kendini aldatmasından başka birşey olamazdı. Olaylar da göstermişti ki, samimiyetsiz Wilson hükümetinin gücü, artık yalnızca 6000 nufuslu askersiz ve silahsız bir Anguilla için düşünülebilirdi. Ian Smith'den yüz defa daha haklı olan bu küçük ada halkı özgürlüğünü ilan edince, 19 Mart günü Wilson hükümeti ada üzerine İngiliz paraşütçülerini indirmekte tereddüt etmemişti. Çünkü ada sakinlerinin derilerinin rengi beyaz olmadığı gibi, İngiltere ve Amerikadaki egemen sınıfların hayati çıkarları yoktu bu ada üzerinde.

Şimdi de, tam bir senedir Çekoslovakya olaylarını «özgürlük» ve «bağımsızlık» sloganları ile temcit pilavı gibi kamunun önüne süren o özgürlük aşığı kalem sahiplerine sesleniyoruz: 4 milyon zenci Afrikalının, yani 4 milyon insan evladının şu anda ayaklarına esaret zinciri vurulmaktadır. 4 milyonun üzerindeki bir insan topluluğunun Rodezya topraklarında bir insan gibi yaşamaktan alıkonması artık resmen sağlanmak üzeredir. Özgürlük aşığı yazarlar, şayet düşüncelerinizde samimi iseniz, bu durumu usanmadan işleyip okurlarınızı aydınlatmanız gerekir. Wilson hükümetini ve onun arkasındaki Amerikan emperyalizmini lanetlemeniz gerekir. Emperyalizmin suratına tükürmeniz gerekir. Hadi bakalım gerici basının çığırtkan kuşları, efendilerinize bu konuda «Tuuu kaka!» diyebilecek misiniz?

İrlanda'da ingiliz emperyalizmine karşı savaş!

BUGÜN dünya basın ve televizyonunda okuduğumuz ve duyduğumuz İrlanda olayları yeni doğan bir anlaşmazlık değildir. Kuzey İrlande faciası, 1920 yılında İrlanda adasının «sun'i bölünmesiyle» başlamıştır. Fakat son ayların protesto mitingleri, polisin kanlı baskısı ve Kuzey İrlanda hükümetinin sittin sene bir kısım halkı ve sınıfı kayırıcı politikası bu yaranın büsbütün deşilmesine ve kanamasına yolaçtı.

Kapitalist dünya istediği kadar çeşitli propaganda yollarıyla bu kavgaları «Katolik - Protestan» kavgası olarak göstersin... Gerçek ortadadır ve kafası işleyen herkesin suratına sırıtmaktadır: Sekiz yüzyıllık Britanya baskısı ve sosyal ve ekonomik problemler bu olayların beşiğini sallamıştır. İngilterenin oldukça muhafazakar gazetesi Observer bile 20 Temmuz'da şöyle diyordu : «Bu krizin temelinde ne dini fanatisizm, ne de politik çekemezlikler vardır... Bu krizin kökü sosyal ve ekonomik haksızlıklara dayanmaktadır.» Kapitalistlerin «sınıflar arası ahenk ve barış» teorisi İrlanda olaylarıyla bir kere daha iflas etmiştir.

Kuzey İrlanda'da tarihi faktörler, politik, sosyal ve dini problemleri aynı kisve altında toplamaktadır. Halkın % 60'dan biraz fazlası Protestandır ve Britanya hükümetine bağlı kalmak istemektedir. Geri kalanı Katoliktir ve İrlanda Cumhuriyeti'ne katılmak dileğindedir

İrlanda'daki ngiliz sömürüsüne ve ırk ayrımına karşı Britanya Parlamen'osu'nda savaş açan genç milletvekili Bernadette Devlin, son sokak çatışmalarından sonra inceleme yaparken.

(İrlanda Adasının nüfusu 4.368.777'dir. Bunun 2.884.002'si İrlanda Cumhuriyeti'nde ve 1.484.775'i Kuzey İrlanda'da yaşar. İrlanda adasının yüzeyinin İrlanda adasına ait olanı 70.280 Km^2 ve Kuzey İrlanda'ya ait olanı 14.146 Km^2 dir.)

Katolik halk arasında doğum artışı, Protestanlarınkinden çok yüksektir. Ve bu artış devam ederse, yakın gelecekte Katolikler azınlık olmaktan çıkacak, çoğunluğu teşkil edeceklerdir. (Haziran 1969'da Geneva Beynelmilel Hukukçular Komisyonu'nun verdiği istatistiklere göre Kuzey İrlanda'daki nüfus artışı 1.000 kişide 22.4'dür. Halbuki İngiltere ve Galler'de 1.000 kişide 17.2'dir. İstatistik Katoliklerin protestanlardan ne kadar fazla nüfus artışı gösterdiğini kaydetmemişse de artışın genellikle Katolikler tarafında olduğu bilinmektedir.)

1920'den bu yana, Kuzey İrlanda hükümetinin azınlık Katolik halka yaptığı sistematik politik, ekonomik baskı gün geçtikçe artmıştır. İş dağıtımında, ev bulma konusunda yapılan ayrılık Katolikleri ekonomik yönden zayıflatmakta, Katoliklerin mal sahibi olmalarını önlemekte ve onları göçe zorlamaktadır.

Kuzey İrlanda'da 3 tür seçmen listesi hazırlanır. Birinci liste Britanya Parlamentosunda Londra da Kuzey İrlandayı temsil edecek 12 miletvekilinin seçilmesinde oy vereceklerin listesidir. İkinci liste Kuzey İrlanda Parlamentosunun milletvekillerini seçmede oy kullanacakların listesidir. Üçüncüsü de Belediye seçimlerinde oy vereceklerin listesidir.

Britanya Parlamentosunda Kuzey İrlandayı temsil edecek 12 milletvekilinin seçiminde her oy verme çağında olanın bir oy'a hakkı vardır. Fakat Kuzey İrlanda Parlamentosu milletvekillerini seçmede ve Belediye seçimlerine gelince iş değişmektedir. İşte o zaman her vatandaşa bir oy prensibi ayaklar altına alınmaktadır.

Kuzey İrlanda Parlamentosu seçimleri ve Belediye seçimlerinde mal mülk sahibi olanlara, Üniversite mezunlarına, birden fazla oy hakkı tanınmaktadır. (Kuzey İrlanda Parlamentosu ve Belediye seçimleri seçmen listelerinde seçmen sayısı, Britanya Parlamentosuna Kuzey İrlanda'yı temsil edecekleri seçeceklerin sayısından 25.000 fazladır.)

«Kuzey İrlanda'da Sosyal Adalet Kampanyasının» iddia ettiğine göre Kuzey İrlanda'da oy vermeye hak kazanmış 1.000.000 kimseden 250.000'i bu hak yiyen sisteme göre oyunu kullanamamakta, buna karşılık emlak sahipleri bir kaç oy sahibi bulunmaktadırlar.

Tabii bu inkarı edilmiyecek bir gerçektir. Fakir halk, toprak sahibi olmıyan halk, emlak sahibi olmıyan halk, çocuğunu Üniversiteye gönderemiyen halk Katoliktir... Ve sadece bir oy'a sahiptir. Yahut ta hiç oy kullanamamaktadır.

Demokratik dünya herkese bir oy hakkı ve eşit oy verme hakkı tanırken, Kuzey İrlanda'da bu hak Katolik halka tanınmamaktadır. 20. ci yüzyıl Afrika'da, Asya'da ve Latin Amerika'da yüzlerce milyon insana özgürlük getirdi. Fakat kıt'aların sözüm yabana en uygarı Avrupa'da İngiltere'nin bir sömürgesi vardır ve bu sömürgede fakir İrlandalılar kast dışı, parya muamelesi görmektedirler.

Kuzey İrlanda'da azınlık Katoliklerin iş bulması ve ev bulması çok güçtür. Emlak sahibi olmak oy adedini artıracağından, Katoliğin mal sahibi olması onun eline aynızamanda politik silah vermek olacaktır. Bu nedenle Katolik evsiz ve işsiz bırakılır...

Kuzey İrlanda'da işsizlerin sayısına bakılırsa bunların % 85'i Katoliktir. Çoğu da Amerika'ya, Avustralya'ya hatta Britanya'ya göç etmek zorunda kalmaktadırlar.

1922 yılında Kuzey İrlanda Parlamentosundan geçmiş olan bir kanunla Kuzey İrlanda İçişleri Bakanına sınırsız haklar tanınmıştır. Gene bu kanunla bir kimse mahkemeye çıkarılmadan uzun bir süre hapiste tutulabilir, evinden çıkmamak üzere göz hapsine alınabilir.

Kuzey İrlanda hükümetinin polis gücünün dışında bir de özel hallerde ortaya çıkarılan, üniformasını ve silahını evinde tutan «B Special» denen polis kuvveti vardır. Bu B Special'lerin hepsi Protestandır. Zaten B Special'ler ilk olarak protestan bir sekt şeklinde kurulmuştu.

Son olaylarda bu Protestan polis gücünün yaptığı zulüm, her ne kadar şimdi örtbas edilmeye çalışılıyorsa da, bütün tafsilatıyla, yakında komisyon raporunda ortaya dökülecektir.

Kuzey İrlanda Hükümeti İnsan Hakları deklarasyonunun 30 kadar maddesinin 21 ini çiğnemiştir ve çiğnemektedir. Kuzey İrlanda'da fakir halk, Katolikler insan değildir ki, onlara insan hakları tanınsın... Belfast yöneticilerinin inancı budur.

Polis bir kısım halkı ezmek için kullanılmaktadır... Hak yiyen bir seçim sistemi işçi sınıfına eşit oy hakkı tanımamaktadır... İş verme ve ev bulma konusunda yapılan dini ayrılık işçi sınıfını parçalamak amacını gütmektedir... İrlanda halkının çeşitli bölümleri arasında kin ve nefret hisleri uyandırmak için sistematik çaba sarfedilmektedir...

Kuzey İrlanda'da vaadedilmiş olan reformların dışında, bir an önce bir seçim reformu yapılmaz, polisin her vatandaşa eşit muamele etmesi sağlanmaz, fakir halkın, işçi sınıfının sistematik ezilmesine son verilmezse gerçekten kan gövdeyi götürecektir.

S. A.

Kemah köylünün İlçesi'nde binbir meşakkatle yetiştirdiği hayvanları yok bahasına kapatan cambazlar bir pazarlıkta...

Doğu'daki bir köy odasında toplumcu aydınla köylülerin «Anayasa»lı konuşması...

Adil Gül VAHABOĞLU — Kemah'tan yazıyor —

BAĞIMIZ aydınının en büyük niteliği halkçı oluşudur. Halk çıkarını yüce bir erdem saymasıdır. Bunun için de halka koşmayı, halkı uyarmayı insani görevlerin başında saymasıdır. Toplumsal sevgi uğruna toplumsal eylemleri göze alacak kadar cesur oluşudur. Bunun için de çağımız Türk aydını öğrenmekle kalmamalı öğretmeli de... Eyleme geçmekle yetinmemeli, başkalarını da eylemli duruma getirmelidir.

Bir şeyi sevmek için, önce onu tanımak gerekir. Tanımadığı varlıkları, olayları bir türlü sevemez kişioğlu. Nefret eder *bilmediklerinden. Bilgi,* sevgiyi doğurur. Bir bakıma bildiğimiz gerçeğe sahip çıkarız. Mal ederiz kendimize de ondan. Severiz onu. Kimi insanlara karşı da silah olarak kullanırız. En güçlü silah, bilgidir çünkü. Bunun için *de hemen ona sarılırız,* eğer varsa potamızda. Sanırım Napoleon bunu düşünerek demiş: «Beni üç sancaktan çok bir gazete korkutur» diye...

Halkımızı ve de bireyleri, en çok bilmedikleri yıkmıştır ülkemizde. *Hep yararlı olanı,* doyumluk olanı bilememenin, bilmemenin boşluğunda yaşamıştır Anadolu insanları. Bildikleri birşey vermemiştir. İşe yaramamıştır. Avutmuştur ancak. Bilmediklerinin zararını da bir türlü anlamamışlardır. Nereden anlasınlar nereden bilsinler? Bil Gerçeğin nasıl boğulduğuna akıl erdiremez ki... Hem bulamaz ki gerçeği. Hattâ kendi kendini vurur çoğu kez.

Bunun için de köylüye emeğini yiyenlerin kim *olduklarını,* ne olduklarını anlatmak zorunluğundayız. Halkı, anlamak, anlatmak ve özellikle kendine öğretmek zorunluğundayız. Sen busun diye. Bundan bir başkası olabilmen için de şunları yapmalısın, şöyle davranmalısın diyerek yol göstermeli, örnek olmalıyız ona. Böyle olunca, aydın, çağa uymuş olur. Aydın - halk çelişkisi kalkar. Salt bir gerçeğin, salt insanları oluruz. Hem kimsenin de bir diyeceği olmaz. Halkın gerçeğini, yarı - aydın, diplomalı düzenbaz, diplomasız düzenbaz boğuvermeye kalkışmaz. Çünkü gerçek, kendidir, halktır. Oysaki insan, normal olduğu sürece kendini boğmaz. Kendini tanımamış olan halk, halatını başkalarına çektirir. Kendi çekmese bile. Bilen insan, bir bakıma mutluluğa koşan insandır. Bilmeyen insan mutlu olamaz. Eğer, bilmemek, çağdaş yaşamamak; mutluluksa, Anadolu insanından daha mutlu insan göstermek kolay değildir.

Bunun için diyeceğim ki, halk, bilmediğini sevmez. Bildiğini sever. Eğer onun yaşantısını çağdaş bulmuyor ve bunu değiştirmeği amaç biliyorsak kendi gerçeğini kendine öğreteceğiz ilkin.

İşte bu anlam ve amaçla köye karışan bir aydının köy odasında köylülerle yaptığı konuşmayı şöyle duyurabiliriz size.

Aydın: — **Oturduğunuz ve işlediğiniz toprak kendinizin mi?**

Köylü: — Daha bizim olmadı. Bu köy yetmiş hanedir. Böyle daha yirmi tane köy var. Ne dican şu dağdan Fıratın kıyısına kadar bütün toprak... ova, dağ hep beğlerin. Bu köyü 860.000'e *pazar ettik on beş* yıl önce. Tapu virmem dedi. Öteki köyler de öyle... Yarıcılıktan kurtulamadık. Halbuki bu toprak bize yetmiyor bile. Gurbetçilik olmasa aç kalacağız. Kıl üzerinde duruyoruz. Beğ burada iken verdiği *tohumu* aldıktan sonra ürünün de yarısını alırdı. Alın terimizi bölerdi. Sonra gidiverdi İstanbul'a. Üç tane apartman almış. Sonra efendi, ürün bize yetse bile, onu satmak için yetiştirmeden daha çok yorulacağız. Niye ki Fırat üzerinde köprü yok. Siz buraya önce otobüsle, sonra da yaya geldiniz. Ne olduysa yaya gelirken oldu her halde. Kamyonla yorulmaz ki insan. Makina köyümüze girse, hem bu kadar yorulmayız hem de

Doğu Anadolu'da halka ulaşan yol, yalçın tepelerden, köprüsüz, azgın sulardan geçer... İşte köy yolunda bir toplumcu aydın.

ürün bire bin daha artar. Hele bir kendimizin olsa...

Aydın: — **Bu ırmağı her zaman yüzerek yada yürüyerek mi geçersiniz? Hiç boğulan oldu mu?**

Köylü: — Evet. Bu koca ırmağı her zaman belden aşağı soyunarak geçeriz. Yaz - kış hep böyle. Buz tutunca iyi olur. Asfalt gibi yürürüz. Ama o da tehlikeli. İçine düşmek de var. Sonra hıyar gibi böler insanı. İlk baharda daha fenadır. Monzur'un karı çözüldü mü her babayiğit geçemez. İyi ki siz, yazın geldiniz. Yoksa geçemezdiniz. Her seçim arifesinde particiler gelir bir kazık çakar, resmini alır giderler. Bu yüzden de boğulan olur elbette. Deli ırmakta boğulan olmaz mı? Bu yıl beş kişi boğuldu. Önceki yılları bırak! Köyde romatizma olmayan yok gibidir. Artık doktorlar bile hiç sormadan köyümüzün adını söylüyorlar. Övle ya, bu su, biçiyor bizi. Biz dördüncü sınıf vatandaşız. Herhalde.

Aydın: — **Bu ne demek?**

Köylü: — Ne demek mi? Birincisi doğulu, ikincisi köylü, üçüncüsü cahil, dördüncüsü de alevi olmak.

Aydın bu söz üzerine epeyce düşündü. Başıyla doğruladı. Cebinden çıkardığı küçük kitabı açtı ve yüksek sesle okudu: Madde 19 — **«Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir...»** Sonra aydın, bunu adamakıllı izah etti. Köylüler birbirilerine baktılar. Demek suçlu değillerdi alevi olmakla.

Aydın: — **Peki arkadaşlar, bunca yıldır particiler gelir giderler; hiç benim gibi zayıf, vitaminsiz birini gördünüz mü?**

Köylü: — **He vallah hiç görmedik. Hele durun beg yoksa siz aday mısınız? Gelenlerin hiç birine benzemiyorsunuz da, kusura bakmayın.**

Aydın sustu. Düşündü. İzah etti. Evet dedi onlar size benzemeyen adaylar. Ben de size benzeyen hattâ siz olan adaylardan. Köylüler zayıf bir adayla karşılaşmanın şaşkınlığı içindeydiler. Aydın tekrar sordu:

— **Peki bu köyde ne ekersiniz?**

— **Arpa, buğday, fiğ, çavdar.**

— **Ne beslersiniz?**

— **At, inek, öküz, katır...**

— **Atla ne iş görürsünüz?**

— **Vilayete, kazaya, yaylaya, tarlaya... gideriz. Un getiririz, den getiririz. Tabii Allah bize sabırlar versin. Bir başkası söze karıştı:**

— **Sabır mı? Bu fakir fukarayı uyutmak için uydurulmuştur. Neymiş bunun islamiyetle ilgisi varmış. Eyüp peygamberin vücudu kurtlanmış da gene** de çok şükür Allaha... demiş. Köyde bir asayiş karakolu var. Görevliler günde bir kuzu yiyorlar. Biz de Allaha şükredelim öyle mi? Geçen yıl Abidin'in gelinini sudan geçirip de doktora götürümedek. İnleye inleye gitti zavallı gelin. Çiçeği burnunda iken. İnsanlık mı bu ola? Aydın küçük kitabı gene çıkardı: Madde 49 — **«Devlet, herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşıyabilmesini ve tıbbi bakım görmesini sağlamakla ödevlidir...»**

Köylü: — O halde suçlu, devletin kendisidir. Geçen yıl şeyh geldiğinde Abidinin o zavallı, ıstıraplı gelin, peşinden koştu, yalvardı şeyh efendi defterine beni de yaz, diye de, kimse aldırış etmedi. Demek ki ta o zamandan hastaymış...

Aydın: — **Türkiye'de kaç tane parti var? Adlarını sayar mısınız?**

Köylü: — Yedi tane. Köylü, partilerin adını bilgi mutluluğunu duya duya saydı.

Aydın: — **Peki bunlar arasında ne fark var?**

Köylü: — İşte bunu bilmem. Allah bilir onu. Kim doğru çalışırsa Allah ona versin.

Aydın: — **İktidarı siz seçeceksiniz, Allah değil! Niye sizden milletvekili yok?**

Köylü: — Talihimiz yok ki milletvekilimiz olsun.

Aydın: — **Çocuklarınızdan lisede, üniversitede okuyan var mı, onlar çocukları için kolej açarlar. Sizin çocuklar için de imam - hatip okulu açarlar bunu normal buluyor musunuz?**

Köylü: — Bırak koleji beg, torpil olmazsa köylünün çocuğunu işçi bile yapmıyorlar. İmam okuluna bile almıyorlar. Aydın, küçük kitabı tekrar açtı:

Madde 50: — **«Halkın eğitim ve öğretim ihtiyaçlarını sağlama Devletin başta gelen ödevlerindendir...»**

Hep birbirlerine baktılar.

Köylü: — Onları bırak bir tarafa beg. Daha oturduğumuz toprak bile bizim değil!..

Aydın küçük kitabın sayfalarını sertçe çevirdi. Bağırarak okudu.

Madde 37 — «Devlet toprağın verimli olarak işletilmesini gerçekleştirmek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlamak amaçlarıyla gereken tedbirleri alır...»

Odada bulunanların hepsinin canlandığını gördüm. Şimşek çakmıştı sanki. Her biri kükremiş aslan gibiydi. İçlerinden biri dayanamadı:

— Vallahi o kitap, Kuran'dan da doğru diyor.

Aydın: — Yok arkadaşlarım bu kitap, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasıdır. Vatandaşlık sorumluluğumuz, yönetim sorumluluğumuz bununla başlar, bununla biter.

Köylü: — Yahu o hep bizim için yazılmış, ne kadar güzel. Çok doğru.

İhtiyar adam sözü aldı:

— **Bizi şimdiye kadar koyun gibi yaşatmışlar çocuklar. Kim ki eyi kaval çalmışsa onun pe**sinden gitmişiz, ama şimdi gitmeyeceğiz.

Bir başkası:

— **Eyi ki koyun gibi yaşatmışlar da başka bir şey gibi yaşatmamışlar.** Ula bu adamın okuduklarından daha doğru bir şey olmaz. Hastalarımızı bile torpil olmayınca hastaneye yatıramıyoruz.

Aydın: — **Hükümet, sizden yana konuşan, hareket eden aydınları, okumuşları sürüyor. Hapse atıyor.**

Köylü: — Allah sizden razı olsun beg. Buraya sürülmeseydiniz biz de sizi tanımış olmazdık. Bunları da öğrenemezdik. O kitabı bize bırak ne olur!...

Çukurova'da pamuk sömürüsüne karşı savaş artık şiddetlenmiştir. Köylü ürününe sahip çıkmanın, emeğinin hakkını almanın savaşını fiilen vermektedir.

ÇUKUROVADA PAMUK ÜRETİCİLERİ KÜKREDİ

Edebiyat yapmanın hiçbir gereği yok. Yıllar yılı adaletsizliklerle dolu çile çekmiş ve uyutulmuşlardı Çukurova emekçileri. Ve bıçak kemiğe dayanmıştı. Haksızlıklar gırla gidiyordu. Uykularını feda ederek çalışan emekçilerin çalışmalarının ürünü bir hiçti. İşte Tarsus'ta yapılan ve onbinlerce emekçinin traktörleriyle katıldıkları ağaları, tefecileri, tüccarları protesto mitingi bu ezilmişliğe karşı koyuşun ilk belirtileriydi.

«Kurtuluş Savaşında Fransız gavuruna karşı kazmamızla küreğimizle savaştık ve kazandık. Şimdi ise bizi kene gibi sömüren ağalara, tefecilere, ve tüccara karşı savaşacağız...» diye sömüren sınıfa açıktan açığa savaş açan Bağlarbaşı Köyünden 59 yaşında cahil köylü kadını Kimya Çelik, «son 4 yıldan beri yaptığımız masraf tutarları yıldan yıla artarken, emeğimizin ürünü olan zorluklarla meydana getirdiğimiz kütlü fiatları artacağına yıldan yıla düşmektedir» diyen Kargılı Köyünden Madi Sönmez, «Ziraat Bankaları aslında üreticinin emrinde olacakken ve üreticiye istediği krediyi verecekken, çiftçilikle ilgisi bulunmayan büyük tüccarlara, istediklerinden fazla krediyi veriyor ve biz üreticiler kendi hakkımız olan bu parayı tüccarlardan ve tefecilerden büyük faizle ve şartlı olarak alıyoruz...» diyen Yüksek köyünden Cihangir Yüksek, «Sesimizi şimdi ilgililere duyuramazsak Ankara'ya kadar traktörlerimizle yürüyeceğiz, bir sonuç elde edemezsek pamuklarımızı hükümetin gözü önünde yakacağız» diyen Tiznik köyünden Ali Şahin, «Seçilmek için oynak karılar gibi ayağımıza gelip cilve yapan, seçildikten sonra bir daha sorunlarımızla ilgilenmiyen bazı milletvekilleri Ankara'da ne yapar? Kime çalışır? İdam mahkumu eski sabıkalı vatan hainlerinin affı için uğraşan bizim seçtiklerimiz bizim sorunlarımıza niye kulak vermezler?..» diyen Bağlarbaşı köyünden Ziya Dokuzoğlu, «Geçen yıl bir dönüm sulama ücreti 13 lira, bir teneke ilaç 180 lira idi. Bu sene bir dönüm sulama ücreti 23 lira aynı kalitedeki ilacın tenekesini 500 liraya bulamıyoruz. Oysaki kütlümüzün kilosu yıllardır yerinde sayıyor. 180 kuruştan yukarı çıkmıyor.» diyen Çiçekli köyünden Mehmet Koçak'ın yaptığı konuşmalar uyanışın belirtileriydi.

Sonra Türkiye'nin en işlek yolu olan Ankara - Adana yolunu işgal etti emekçiler. Kaymakam ve Emniyet Amirinin bilinen korkutmaları köylüleri vazgeçtiremedi. Tam 3 saat Ankara - Adana yolundan ayrılmadılar ve Ankaradan gelen arabaların ucu ta Toroslara kadar uzandı. Toplum Polislerinin Ankaradan gelen arabalardaki yolcuları emekçilere karşı kışkırtmaları da fayda vermedi. Gerçeği gören şoförler ve yolcular «gerekirse sabahlara dek bekleyebileceklerini» söylediler.

Üç saat sonra emekçiler ortak karara vardılar: «Şimdilik çekiliyoruz. Eğer sorunumuzla ilgilenen olmazsa biz çok şeyler düşünüyoruz.»... Ve hep birden bağırdılar: «BIÇAK KEMİĞE DAYANDI, YÜRÜYELİM ARKADAŞLAR...»

Tarsus köylülerinin pamuk yürüyüşüne katılan bir grup, ellerinde sömürüyü protesto eden dövizlerle... Alınterinin karşılığını istiyorlar.

Prof. Erbakan teşhislerde "Sol" ile birleşiyor

ÖNÜMÜZDEKİ seçimlere sekiz siyasi partinin dışında «bağımsız» adı altında dokuzuncu bir kuvvet katılmaktadır. Bu, iki yıl önce ilk defa ANT'ta, istikbalin başbakanlığına oynadığı açıklanan, eski Odalar Birliği Başkanı Prof. Necmettin Erbakan'dır.

Odalar Birliği'nde mason ve komprador burjuvaziye karşı Anadolu burjuvazisi adına savaş açan Erbakan, bilindiği gibi, hükümetin tertipleriyle bu görevden uzaklaştırılınca Demirel'e karşı açıkça siyasi mücadeleye girişmiş ve Konya'dan bağımsız adaylığını koymuştur.

Demirel'e korkulu günler yaşatan Prof. Erbakan'ın görüşleri geçen hafta Cumhuriyet Gazetesi'nde Sadun Tanju'nun yaptığı bir röportajla tesbit edilmiş ve kamuoyuna açıklanmıştır.

Tanju'nun Erbakan'la yaptığı görüşmenin ilgi çekici kısımlarını aynen iktibas ediyoruz:

«— Benim anladığıma göre, siz bu gidişi beğenmiyorsunuz. İktidarın politikasını tehlikeli görüyorsunuz, kurulu düzenin süratle değişmesini istiyorsunuz...

«— Eğer buna düzen denirse. Düzen yok ki ortada!

«— Tamam. Yani siz yeni bir düzen kurulsun diyorsunuz. Sol muhalefet de söylüyor bunları.

«— Teşhiste birleşiyoruz.

«— Sol'a hak veriyorsunuz demek.

«— Teşhiste birleşmek yetmez. Hastalığı onlar da bulmuş, biz de söylüyoruz. Fakat tedavide ayrılıyoruz.

«— İlginç bir şey bu söylediğiniz. Teşhiste olsun birleşmek ekonomik ve sosyal yapıdaki kangreni birlikte söylemek sağ için yeni bir tutum.

«— Hakkınız var. Sağ uzun zaman bocaladı, metafizik meseleler üzerinde tartıştı durdu. Oysa meselemiz, hayata ait bir meseledir, dolayısiyle elbette ekonomiktir.»

«— Tedavide ayrılıyoruz demiştiniz. Ne gibi?

«— Her şeyden önce biz mülkiyeti kabul ediyoruz, mülkiyet hakkına saygımız var.

«— Ama ben dün gece sizi Aslanlıkışla yakınındaki kahvede dinledim. Haksız mülkiyete karşı ateş püskürüyordunuz...

«— Elbette bütün mefhumları yerli yerine oturtmak lazım. Hırsızlık yoluyla, haksızlık yoluyla mülkiyet meşruiyet kazanamaz.

«— Hırsızlığı ve haksızlığı önliyebilecek misiniz?

«— Hiç şüpheniz olmasın.

«— Nasıl ama?

«— Mesela söyliyeyim, milli sanayii kurarak. Kendi sermaye ve iş gücümüzü seferber ederek.

«— Kendi motörümüzü kendimiz yapmadıkça, üretici, güçlü bir milli sanayi kurmadıkça ve bunu Anadolu topraklarında yükseltmedikçe hiç bir şey değişmez, bu kanser vücudü daha da sarar, diyor ve devam ediyordu:

«— Tarlada, toprakta on saat çalışarak elde edilen ürünün değerini yabancı işçinin tezgâh başındaki 15 dakikalık emeği ile ödeşmek zihniyetinden kurtulmadıkça bize rahat yok.

«— Tarımla, turizmle filan kalkınma olmaz diyorsunuz.

«— Elbette olmaz. Olur diyenler halkı aldatıyorlar, onun menfaatlerine açıkça karşı çıkıyorlar. Sen on saat çalışacaksın ve ürettiğin değer, Batılı işçinin 15 dakikalık zaman içinde yaptığı bir aletin veya makine parçasının değerine eş olacak, ve sonra sen bunları değişeceksin, bunun adına dış ticaret diyeceksin ve kalkınacaksın!

«Süleyman bey için bir kurtuluş yolu vardı. Ekonomik meseleleri, kalkınma meselelerini bir elde toplayıp, benim gibi bir yardımcıyı da iş başına getirseydi bu çıkmazdan kurtulabilirdi. Fakat artık araba hızla yokuş aşağı gidiyor. Süleyman bey kaderini tamamiyle, montajcı, yabancı sermayeyi gayri milli bir komprador azınlıkla birleştirmiş ve bunu gizleyemez hale gelmiştir. Fırsatçı, sömürücü bir azınlığın menfaatleri ile halkın menfaatlerinin çatıştığı yerde; kendisini seçen ve ümit bağlayanlara sırtını dönüyor, azınlıkla işbirliği ediyor.

«— Eski arkadaşınıza meydan okuyorsunuz.

«— Korkuyor benden. Çünkü bütün meseleyi en iyi ben biliyorum. Ben karşısına çıktığım zaman en kirli işlerin dosyalarını da koltuğumda taşıyorum. Odalar Birliği deyip de geçmeyiniz. Türkiye'nin en güçlü birkaç teşkilatı arasında önde gelir. Memleketin ekonomisini elinde tutan 300.000 üyesi var. Ekonomik karar ve tercihlerin en büyük merkezidir. 530 memuruna yılda 25 milyon lira maaş verir, en kaliteli uzmanları bünyesinde bulundurur. Biz işte Allahın lütfu ile böyle bir yerde dört yıl en önemli hizmetlerde bulunduk. Önce Genel Sekreter olduk. Kısa zamanda anladık ki, bu teşkilat tümüyle komprador - mason bir azınlığın vasıtası halinde çalışmaktadır. Genel kurulu 67 vilayetten gelen 600 delege ile teşekkül eden bu koca teşkilat, komprador ticaret ve sanayiin mutlak bir kontrolü altındadır. O halde önce idare heyetine girelim ve Odalar Birliğini Anadolu tüccar ve sanayicisinin de hizmetine yarar bir hale getirelim dedik.

«— Sonra da sizi attılar.

«— Ben bunları daha Gümüş Motör tecrübesinden tanırım.

«— Nedir o mesele?

«— Anlatayım: Ben 1948 de İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Fakültesinden mezun oldum. Aynı yıl motörler kürsüsüne de asistan tayin edildim. Allahın lütfu ihsanı, biz sınıflarımızı ve okularımızı daima birinci olarak bitirdik. 1951 yılında motörler üzerine bir tez hazırlayınca, Üniversite beni Almanyaya gönderdi. Almanya'da Aachen Yüksek Teknik Mektebinde doktoramı yaptım. Motörler üzerindeki bilgim Almanların da dikkatini çekti. Bana, Alman ordusuna tank yapan bir fabrikada başmühendislik teklif ettiler. Bir süre orada çalıştım. Bir gün, atölyelerden birinde seri halinde yapılmış küçük motörler gördüm. Nedir bunlar dedim. Türkiye'den Zirai Donatım Kurumunun siparişi dediler. Düşünün siz şimdi: Bir Türk mühendisi Alman ordusuna ağır tank motörü yapıyor ve benim Türkiyemde şu basit motörler yapılamazmış gibi buraya sipariş veriliyor.

Dönünce hemen teşebbüse geçtim. 300 iş adamını bir araya getirip Gümüş Motör Fabrikasını kurdum.

Fabrikayı kurduk, Türk sermayesi, Türk mühendisi, Türk işçisiyle 15 beygirden küçük motörleri yapmağa başladık, bu konuda motör ithaline ihtiyaç kalmadı. Fakat ithalatçı bir avuç komprador bize kan kusturmaya kalktı, verilen mücadelenin bana öğrettiği şey, bu adamların kendi çıkarları için yapmayacakları şey olmadığı idi.

«— Sonra Odalar Birliğinde tekrar teşerrüf ettiniz.

«— Bunlar Anadolu tüccarının gelişmesini istemezler, dedi. Dizginleri hep ellerinde tutmak isterler. Yirminci fabrikalarına yirmi birincisini eklemek isterler. Yaptıkları montaj kamyonu hiç içleri sızlamadan 140 bin liraya satarlar. Oysa bu kamyonun dünya piyasasında değeri 56 bin liradır. Üstelik montaj fabrikasından her kamyon için en az 56 bin lira da dışarı gider. Korkunç bir çark!»

O ne izzet, o ne vekar, o ne heybet?

Pazar günü fakirhaneyi çok, pek çok değerli bir misafir şerefyâb etti...

Uzun yıllardır şiirlerini bir billûr pınarın berrak sularından içercesine iştiyakle okuduğum, şiirlerinin her biri ruhumun ta derinliklerinde ilahi neşeler doğuran, mısralarının her biri gönlümse yeni bir bahar ikliminin havasını getiren bir büyük şairdi bu.

Aziz ve müstesna misafirimiz, yanında kıymetli eserleriyle yakından tanıdığımız muhterem Dr. Ali Kemal Belviranlı Beyefendi, tanımadığım üç kıymetli zât ve aileleri olduğu halde teşrif ettiler... Hanımları ayrı bir odaya alıp bir müddet sohbet ettikten sonra validemle birlikte kıymetli misafirimizin yanına geçtik.

Allah'ım, o ne izzet, o ne vekâr, o ne heybetti öyle!

ŞULE YÜKSEL ŞENLER
(Bugün - 25.9.1969)

---

haftanın karikatürü

AP seçim afişleri basılıyor
— Gazeteler —

AP SENİN ESERİN ESERİNİ KORU

YAZISIZ
(Ali Ulvi, Cumhuriyet - 25.9.1969)

Muhteşem Süleyman Devri!

Bu sütunu takip edenler bilirler ki, biz mübalagalı ve hakikat dışı konuşmayız, yazmayız. Şimdi şu satırları okuyanlardan bazıları Tekin Erer seçim arifesinde propaganda yapıyor, mübalağalı konuşuyor diyeceklerdir. Şimdiye kadar yazılarım için böyle diyenler daima mahcup olmuşlardır.

....

Ben daha 1965 seçim konuşmalarında Türkiye için bir «Kanuni Süleyman devri», bir «Muhteşem Süleyman Devri yaşayacaktır» diye iddia ediyordum. Allah bize bu günlerin başlangıcını gösterdi.

....

Şimdi de katiyetle, imanla ve inançla söylüyoruz ki, eğer 1969-1973 yıllarının iktidarı yine AP'ye nasip olursa, necip milletimiz böyle arzu buyurursa, önümüzdeki dört yıl Türk Milletinin hakiki bir «İtilâ Devresi» olarak anılacaktır.

TEKİN ERER
(Son Havadis - 23.9.1969)

Aydın olmak için...

Şöyle bir göz ucuyla bakın; Prof. Mümtaz Turhan'ı, Prof. Mehmet Kaplan'ı okuyor mu? Okuyorsa korkmayın, bırakın Marx'ı, Lenin'i, Mao'yu ve bilhassa bunların Türkiye'deki çığırtkanlarını, tellallarını, simsarlarını da okusun.

Size iki isim söyledim. Merhum Turhan ile Kaplan'ı okumayan bir Türk'e «aydın» diyemem.

«Aydın» sıfatını hak etmek isteyenler de, siyasi anlayışları ve tutumları ne olursa olsun, bunları okumalıdırlar.

TARIK BUĞRA
(Tercüman - 23.9.1969)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL ● Dizgi ve Tertip: 53 - IN MATBAASI ● Baskı: VATAN MATBAASI

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BOTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira, Altı Aylık 22 Lira, Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın İlanları yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tan kabul edilmektedir